

Stockholms
universitet

Kriminologiska institutionen

Näthat, gammalt kvinnohat på en ny arena?

En kvalitativ innehållsanalys av näthat mot kvinnor ur
ett feministiskt perspektiv

Examensarbete 1-2 30 hp

Kriminologi
Examensarbete 1-2, Avancerad nivå (30 hp)
Vårterminen 2013
Jennie Ström

SAMMANFATTNING

Från att ha varit ett dolt problem har mäns våld mot kvinnor under senare tid kommit att uppmärksammas som ett samhällsproblem (Kyvsgaard & Snare 2007:182). I min studie undersöker jag huruvida Internet kan ses som en ny kontext för mäns våld och studerar hur mäns näthat mot kvinnor kan ta sig uttryck.

Studien har undersökt vilka normer och värderingar kring genus som synliggörs i näthat och hur dessa kan förstås utifrån ett feministiskt genusteoretiskt perspektiv i relation till makt och intersektionalitet. Syftet har varit att försöka analysera det språk och de normeringsprocesser i förhållande till genus som är aktiva inom näthat med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys med exempel ifrån en fallstudie. Frågeställningarna i studien är;

- Vilka normer och värderingar kring maskuliniteter och femininiteter synliggörs i språk i näthat som riktas mot kvinnor?
- Hur kan näthatets språk förstås utifrån en feministisk genusteoretisk ansats relaterat till begreppen makt och intersektionalitet?

Tidigare forskning har visat att onlinetrakasserier ofta skrivs av män och riktas mot kvinnor. Trakasserier har ofta en sexualiserad ton och innefattar hot om våld samt förnedrande kommentarer. Det material som analyseras är näthat som tretton kvinnor utsatts för och som de har läst upp i Uppdrag Granskningens program "Män som näthatar kvinnor". Resultatet kunde delas in i fyra teman: "kroppen", "sexuellt våld", "underordning" och "antifeminism". Resultatet visade att kvinnorna objektifierades och uppfattades som främst en kropp medan maskulinitet manifesterades genom ett överordnande av denna kropp. Kroppen ansågs antingen som oattraktiv för män eller som sexuellt tillgänglig för män. Språket som användes var mer ofta än sällan sexualiserat och hot om sexuellt våld och förnedrande kommentarer var vanligt. Andra inslag var språk i form av antifeminism samt ett språk kopplat till främlingsfientlighet. Sammanfattningsvis tolkades språket som ett sätt att göra genus där mäns makt genom våld över kvinnokroppar markerade maskulinitet och där kvinnokroppen och passivitet karakteriserade femininitet. Näthat kan enligt min studie ses som ett gammalt kvinnohat men på en ny arena.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

_Toc363736150

1. INLEDNING.....	2
2. PROBLEMFORMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	3
3. TEORETISKA OCH BEGREPPSMÄSSIGA UTGÅNGSPUNKTER.....	5
3.1 Vad är näthat?	5
3.2 Genusteori och poststrukturalistisk feminism	6
3.3 Makt och kroppar	10
3.4 Intersektionalitet	14
4. TIDIGARE FORSKNING.....	16
4.1 Maskuliniteter och femininiteter	16
4.2 Internet som kriminologisk arena	17
5. METOD.....	20
5.1 Fallstudie som design	20
5.2 Kvalitativ innehållsanalys	21
5.3 Att analysera och tolka text.....	23
5.4 Material och urval.....	24
5.5 Genomförande	26
5.6 Validitet och reliabilitet	28
5.7 Vetenskapsteori och förståelser	29
5.8 Etiska överväganden	30
6. BESKRIVNING OCH ANALYS AV RESULTAT	32
6.1 "Kroppen" och "Sexuellt våld"	32
6.2 "Underordning"	37
6.3 "Antifeminism"	38
6.4 Sammanfattning av resultat och analys	41
7. AVSLUTANDE DISKUSSION OCH SLUTSATSER	42
8. LITTERATURLISTA.....	47
9. BILAGOR	50

1. INLEDNING

Mäns våld mot kvinnor är enligt regeringen ett omfattande samhällsproblem då mäns fysiska, sexuella och psykiska våld mot kvinnor förhindrar jämställdhet och inskränker kvinnors mänskliga rättigheter (Regeringens skrivelse 2007/08:39:8). Mäns våld mot kvinnor, barn och andra män är ett återkommande tema i kriminologisk forskning och mäns våld mot kvinnor erkänns som ett stort socialt problem i de flesta länder (Hearn et al 2002:400; Kyvsgaard & Snare 2007:182). Brottsförebyggande rådet genomför varje år en Nationell trygghetsundersökning (NTU) och fann att år 2012 vad gällande rädsla för brott var det två grupper som i störst utsträckning uppgav att de oroade sig för eller kände sig otrygga för brott. Dessa grupper var kvinnor och utrikes födda personer. Jämfört med män och individer födda i Sverige var dessa grupper mer oroliga över kriminaliteten i samhället, mer rädda för att själva utsättas för brott och uppgav att de var betydligt mer otrygga vid utevistelse en sen kväll än andra grupper. Dessa grupper påverkas också mycket av denna rädsla då de ofta väljer att anpassa sitt beteende efter denna otrygghet och t.ex. väljer en annan väg eller avstår från vissa aktiviteter. De upplever också att deras livskvalitet i hög grad påverkas av denna otrygghet och den oro de känner inför brottslighet (NTU 2012:16).

Wendt Höjer (2002:8-9) menar att mäns våld mot kvinnor och just kvinnors rädsla för detta våld är en central komponent i upprätthållandet av en ojämlik genusordning. Kvinnor sägs vara rädda för att bli utsatta för våld främst i form av sexuella övergrepp på grund av sin könstillhörighet eftersom de specifikt som kvinnor riskerar att bli utsatta för mäns sexuella våldshandlingar. Wendt Höjer (2002:10) påtalar att detta leder till inskränkningar i kvinnors vardagliga liv och att "[M]ale social control of women is unexceptional; a part of normal, everyday life [...] It is widely accepted that women should live under threat of male violence" (Green, Hebron & Woodward 1987:91 i Wendt Höjer 2002:10). Kvinnor anpassar livet efter denna rädsla och ser därför till att alltid ha sällskap eller att kunna använda sina nycklar som vapen eller avstår helt enkelt från att delta i vissa sammanhang (Wendt Höjer 2002:9). Författaren menar således att;

Våld är ... en realitet som påverkar alla kvinnor, en ofrånkomlig del av vad det betyder att vara kvinna. Den rädsla som kvinnor känner förstås som en följd av vetskapen att livet som kvinna innebär en risk att bli utsatt för våld (Wendt Höjer 2002:13) .

Författaren menar att män som förföljer, tafsar eller gör obscena gester eller ropar kränkande ord agerar på ett sätt som blir en ständig påminnelse om kvinnors sexuella utsatthet och hur kvinnor befinner sig på offentliga platser på mäns villkor.

De senaste 30 åren har mäns våld mot kvinnor gått från att vara dolt till att uppmärksammas som ett samhällsproblem (Kyvsgaard & Snare 2007:182). Citron (2009a:62) har påtalat hur ett nytt sorts hot om våld mot kvinnor har uppdagats på senare tid på en relativt ny arena, Internet. Shannon (2012:55–

56) har påvisat att Internets snabba expansion har skapat en helt ny plats som möjliggör sociala kontakter över tidigare oanade avstånd både i geografiskt och kulturellt avseende. Internet kan således antas ha blivit en ny arena för kontakter mellan människor. I bloggar och i sociala nätverk har det börjat förekomma trakasserier mot kvinnor där åsikter riktas mot dem just i egenskap av att de är kvinnor, dessa trakasserier utgörs främst av hot om sexuellt och dödligt våld och karaktäriseras överlag av ett sexualiserat språk (Citron 2009a:62; Franks 2012:658). Forskning har visat att det främst är män som utsätter kvinnor även om det bör betonas att även kvinnor utsätter (främst) andra kvinnor för näthat, dock inte i samma utsträckning (Franks 2012:658; Halder & Jaishankar 2011:394; Maher 2008:56).

Citron (2009b:384) menar att män inte utsätts på samma sätt eftersom de inte mottar kommentarer på Internet som rör sexuella hot och kommentarer som påpekar deras underordning på grund av kön. Det verkar föreligga ett agg mot kvinnor på internet just på grund av att de är kvinnor då män inte utsätts på samma strukturella sätt där kroppen blir objektifierad och där kvinnan ska "tystas" (ibid.). Näthat skulle därför kunna förstås som mäns våld mot kvinnor utifrån FN:s deklaration om avskaffandet av våld mot kvinnor som antogs av FN:s generalförsamling 1993. FN:s definition om våld mot kvinnor är följande; "Varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet"(Regeringens skrivelse 2007/8:39:8).

Citron (2009b:390) menar att kvinnor skadas som grupp och samhället i helhet genom att genusordningen befast på Internet då förnedrande, sexualiserade kommentarer och hot om våldtäkt indikerar mäns makt över kvinnor. Dessa stereotypa konstruktioner kring män som dominanta sexuellt, och kring kvinnor som sexualobjekt som inte bör agera online, förstärker denna genusordning och implicerar en tanke om Internet som en maskulin plats (ibid.). Internet och handlingar på denna arena skulle kunna kopplas till ett kvinnohat då Citron (2009b:374) har påvisat att de hot som riktas mot kvinnor på Internet främst riktas mot dem just på grund av kön och att det ofta handlar om hot om att män ska utsätta dem för sexuellt våld. Min utgångspunkt bygger därför på att undersöka om näthat går att förstå som ett kvinnohat som intagit en ny arena. Detta eftersom det har påtalats att näthatets objektifiering av kvinnor kan ses som ett försök att återupprätta patriarkatet som det var innan jämställdhetsfrågor blev uppmärksammade (Citron 2009b:389).

2. PROBLEMFÖRMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Regeringen menar att mäns våld mot kvinnor ytterst är en fråga om jämställdhet och att kvinnor ska kunna åtnjuta sina mänskliga rättigheter och kunna leva utan rädsla för att utsättas för våld, det anses även oacceptabelt att kvinnors liv begränsas, att deras rörelsefrihet inskränks och att deras trygghet

utarmas (Regeringens skrivelse 2007/8:5:9). Mäns våld mot kvinnor i nära relationer har länge varit det dominerande forskningsområdet (se t.ex. Walklate 2007:10, 13-14) men på senare tid har som ovan nämnt även mäns näthat mot kvinnor uppmärksammats i b.la. medier där mäns hot om sexuellt våld och kränkningar på Internet har kommit att bli centrala teman¹. Trakasserier på Internet menas begränsa både kvinnors delaktighet online och påverkar dem även genom att underminera deras autonomi, identitet och välmående (Citron 2009b:373).

Studier som fokuserar på mäns våld mot kvinnor i nära relationer är viktiga men jag menar att då sociala medier och andra interaktioner på Internet idag är vardagsföreteelser är även en studie kring hot om våld på Internet av kriminologisk relevans. Shannon (2007:8) har beskrivit hur Internet har skapat helt nya möjligheter för en ny form av alldaglig social interaktion. Internet som arena har således medfört nya sätt för människor att kommunicera på. Jag anser därför att en explorativ studie kring denna eventuellt nya arena för kvinnohat och mäns våld mot kvinnor är motiverad.

Att vara kvinna innebär i mångt och mycket att vara bärare av rädsla och då ofta som ovan nämnt en rädsla för våldtäkt, men medan handlingen våldtäkt i sig ofta diskuteras, resoneras det i mindre utsträckning kring "socialt skapad manlighet" i relation till detta sexuella våld (Listerborn 2002:252). Vidare menas att våld i vår kultur förstås som en manlig handling, rädslan menas därför kunna tolkas som både ett kulturellt inlärt beteende och som en reaktion på en faktisk hotbild (Listerborn 2002:35.). Dock påpekar Wendt Höjer (2002:24) att våldet inte alltid behöver utövas, det explicita eller implicita hotet om våld, och således vetskapen om att våld är en ständig möjlighet påverkar genusrelationerna mellan kvinnor och män. Detta stämmer överens med FN:s definition av våld som även hot om våld varför jag i uppsatsen kommer att beskriva näthat som våld mot kvinnor (Regeringens skrivelse 2007/8:39:8).

Om näthat inte problematiseras i relation till mäns våld mot kvinnor kan det innebära en ny kontext där det inte ifrågasätts hur att vara kvinna kan innebära att bli utsatt för hot om våld. Att mäns våld mot kvinnor uppfattas som ett samhällsproblem utav regeringen är ovan nämnt men Internet som arena för utövandet av detta våld har inte uppmärksammats nämnvärt inom kriminologisk forskning. Jag har valt att fokusera på Internet som arena just eftersom det är ett relativt eftersatt område idag ur svensk forskningssynpunkt och jag menar i likhet med Citron (2009b) att området idag trivialiseras och inte tas på lika stort allvar som traditionella hot på andra arenor som till exempel i nära relationer. Förhoppningen är därför att denna explorativa ansats kan bidra till att området uppmärksammas.

¹ Se t.ex. <http://www.dn.se/nyheter/sverige/nathat-mot-kvinnor-vacker-stort-engagemang> och Sveldand, M (2013) "Hatet: En bok om antifeminism".

Fokus ligger på näthatarnas² språk och vilka normer samt iscensättningar av genus som förekommer i kommentarerna. Med normer avses de föreställningar kring vad som är "normalt" beteende för män och kvinnor. Det övergripande syftet är således att försöka analysera det språk och de normeringsprocesser i förhållande till genus som är aktiva inom fenomenet näthat med exempel utifrån en kvalitativ fallstudie. Frågeställningarna i studien är;

– Vilka normer och värderingar kring maskuliniteter och femininiteter synliggörs i språk i näthat som riktas mot kvinnor?

– Hur kan näthatets språk förstås utifrån en feministisk genusteoretisk ansats relaterat till begreppen makt och intersektionalitet?

3. TEORETISKA OCH BEGREPPSMÄSSIGA UTGÅNGSPUNKTER

Nedan redogörs för vad näthat är och hur det används i studien samt den teoretiska förankring studien har i form av genusteori och feministisk poststrukturalism. Vidare diskuteras hur makt och kroppar är nära knutna till varandra och genus samt hur begreppet intersektionalitet används i uppsatsen.

3.1 Vad är näthat?

Citron (2009a:62-64) påtalar hur sociala nätverk och bloggar har kommit att bli grogrunder för attacker mot främst kvinnor, icke-vita³, homosexuella och andra traditionellt sett underminerade grupper i samhället. Dessa attacker utgörs främst av förtal, hot om våld och teknologiska attacker för att tysta personer och för att samtidigt förstöra deras privatliv. Detta menar Citron (2009a; b) är ett hot mot individers medborgerliga rättigheter. Trakasserier på Internet innefattar enligt Citron (2009a:69-71) olika dimensioner, först och främst handlar det om hot om fysiskt våld där dödshot och våldtäktshot är mest förekommande. Det rör sig även om att inkräkta på offrets privatliv då datorer och mailkonton hackas för att få tillgång till personlig information som t.ex. personnummer som sedan offentliggörs i kommentarsfält eller i olika nätforum. Vidare kan attackerna även rikta in sig på att skada individers rykte och arbetsmöjligheter då kommentarer t.ex. kan mena att offret är psykiskt störd, lider av sexuellt överförbara sjukdomar och skadliga påståenden kan skickas till offrets arbetsgivare. I studien definieras näthat som våld mot kvinnor utefter FN:s definition ovan och som våld som karaktäriseras av hotfullt eller kränkande språk som riktas mot kvinnor på Internet via text.

Citron (2009b:378) definierar tre centrala element i näthat; det är främst kvinnor som utsätts, trakasserier riktas gentemot individer och inte kvinnor som grupp och utsattheten innebär attacker

² Jag kommer att använda mig av begreppet näthatare eller förövare och inte till exempel gärningsperson i min text eftersom begreppet gärningsperson närmar sig om en filosofisk diskussion kring vad som definieras som ett brott eller ej. Med näthatare/förövare avses de personer som har producerat näthatet i studien.

³ Jag kommer genomgående i uppsatsen att använda mig av begreppet "icke-vit" för att synliggöra hur vithet idag är normen från vilket all "icke-vithet" utgår och värderas utifrån.

som rör den utsattes kön på ett sexuellt hotande och nedsättande sätt. Näthat innefattar således mer ofta än sällan hot om våldtäkt och andra former av sexuellt våld och reducerar ofta kvinnor till sexuella objekt. Språket som används är främst ett språk som förstärker stereotypa genusroller genom kommentarer som t.ex. "vem släppte ut den här kvinnan från köket?" och det påtalas även att kvinnor utsätts för grövre kommentarer om de är homosexuella och/eller icke- vita (Citron 2009b:380). Det är således viktigt att förstå att kön inte är den enda verksamma variabeln, kön intraagerar med till exempel etnicitet, sexualitet och ålder varför ett intersektionalitetsperspektiv kommer att användas i studien.

3.2 Genusteori och poststrukturalistisk feminism

Jag använder mig av en genusteori som utgår ifrån en poststrukturalistisk feminism för att besvara mina frågeställningar. Med genus menas att det inte finns något naturligt i hur manligt eller kvinnligt definieras i kulturer då genus är en social konstruktion som förändras över rum och tid (Gothlin 1999:4,7). Genusteori används även för att problematisera relationen mellan män och kvinnor och synliggöra maktstrukturer dem emellan (Lander, Petterson & Tiby 2003:7-8).

Naffine (1996:90) har påpekat att maskuliniteter inte är förutbestämda utan att de skapas som en motsats till femininiteter och alltså vad de *inte* är varför språket anses definiera vilka vi är. När en man benämns som maskulin beskrivs denne samtidigt som ickefeminin. Gemzöe (2002:83) menar i likhet med detta att genus bör uppfattas som en relationell kategori där kvinnligt måste förstås i relation till manligt, detta innebär således att det som inte är kvinnligt är manligt och tvärtom. Genus konstrueras utifrån dikotomier (Collier 1998:12). Pettersson (2003:141–142) har på samma sätt menat att det inom en svensk kontext finns en stark dikotom uppdelning där maskulinitet och femininitet definieras utifrån varandra som motpoler. Pettersson stipulerar en definition av maskulinitet som karaktäriserat av begrepp som "överordnad, aktiv, stark, rationell, sexuellt begär riktat mot kvinnor och åtrådd av kvinnor". Femininitet karaktäriseras av begrepp som "underordnad, passiv, svag, irrationell, sexuellt begär riktat mot män, åtrådd av män". Författaren påpekar dock på att dessa bör ses som idealtyper som inte är helt uttömmande.

Lander (2003:32) exemplifierar hur genus påverkar oss genom kroppslig disciplinering redan från att vi är barn och särskiljs utifrån kön. Flickor får till exempel lära sig att inte ta anspråk på världen utan objektifieras som söta och snälla medan pojkars fysiska färdigheter uppmuntras. De egenskaper som uppmuntras hos flickor är mer ofta än sällan lydnad och stillhet och en högljudd flicka menas t.ex. kunna uppfattas som att hon borde dämpa sig. Vi betar oss med våra kroppar utifrån omvärldens normer kring hur en man och hur en kvinna borde vara. Lander (ibid.) menar att kroppen har en stor betydelse för hur vi manifesterar och reproducerar femininiteter och maskuliniteter. Lander (2003:33,41) har till exempel beskrivit begreppet normativ femininitet som avser socialt och kulturellt

färgade uppfattningar om hur en kvinna ska vara och bete sig och för att passera som en "respektabel" kvinna.

Connell (2008:69) beskriver hur kärnan i den moderna genussociologin är att genus inte är något statiskt i förhållande till social interaktion, istället konstrueras genus genom interaktion med andra. Konventioner skapas och sociala praktiker omskapar normer och även en genusordning. Genus är en form av socialt förkroppsligande; ett mänskligt socialt beteende i vilket kroppar är både agenter och objekt. Genusrelationer utgör en speciell social struktur och hänvisar till specifika kroppsliga egenskaper och genuspraktiker bildar som ett kretslopp mellan dem (Connell 2009:95–96). De sociala och kroppsliga processerna är mycket närliggande, kroppen blir som en effekt av genus och tvärtom. Ett exempel för att förtydliga detta kan återfinnas i hur humant immunbristvirus (hiv) har spridits över hela världen genom kontakter mellan kroppar och ofta längs tydligt genuspräglade vägar. Studier har noterat att mäns beteende påverkas av lokala genusordningar och att smittorisken för hiv är som störst där kvinnor har minst kontroll över sin sexualitet och där den dominerande uppfattningen kring maskulinitet likställs med riskbenägenhet, alltså tanken om att bevisa maskulinitet genom att experimentera sexuellt (Connell 2009:99).

Utifrån ett kriminologiskt perspektiv kan genussyttringar förstås utifrån hur patriarkala definitioner av femininitet ofta utgörs av bland annat beroende och rädsla och att maskulinitet mer ofta än sällan relateras till användandet av våld (Connell 2008:121). Utifrån detta förhållande menar Connell att två typer av våld kan urskiljas där män är överordnade kvinnor och innehar majoriteten av politisk, ekonomisk och kulturell makt. Den första typen handlar om hur vissa medlemmar ur den upphöjda gruppen använder sig av våld för att upprätthålla sin dominans. Det sker ett förtryck av kvinnor genom busvisslingar på gatan, till trakasserier på arbetet, till våldtäkt, till våld i hemmet och till sin spets genom dödligt våld. Den andra typen berör hur våldet blir viktigt även vid genussyttringar mellan män, det mesta av våldet utövas av män där våld kan vara ett sätt att hävda eller göra anspråk på maskulinitet i gruppstridigheter. T.ex. är ungdomsvåld i innerstäder är ett exempel på hur marginaliserade maskuliniteter hävdar sig mot andra män och hävdar sin maskulinitet genom sexuellt våld gentemot kvinnor (Connell 2008:121–122). Det är således kropparna som "får ta" effekterna av genus. Detta resonemang om kroppen som central för genus kommer att vidareutvecklas i kapitel 3.3 "Makt och kroppar".

Connell (2008:69) menar att genusordningen i regel prioriterar män över kvinnor, detta antagande leder oss in på studiens feministiska perspektiv. Eduards (2002:134) menar att feminism bör uppfattas både som ett teoretiskt och som ett ideologiskt-politiskt projekt. Grundantagandet som feminism(er) utgår ifrån är mycket förenklat en uppfattning om att kvinnor är underordnade män och att detta

förhållande är någonting som bör förändras (Gemzöe 2002:13). Det finns således en strukturell ojämställdhet där män som grupp innehar och utövar makt över kvinnor.

I relation till en ensidig betoning av kön har Kyvsgaard och Snare (2007:184) menat att det inte är tillräckligt att anlägga enbart ett könsmaktsperspektiv för att förklara mäns våld mot kvinnor och hänvisar till vad som bland annat har framförts av forskare mot den statliga utredningen "*Slag i luften. En utredning om myndigheter, mansvåld och makt*" om att teorin inte tillåter genusteorier eller några andra perspektiv eller förhåller sig till förändringar över tid (Tham & Flyghed 2005). Vidare riktas kritik mot att perspektivet inte beaktar till exempel hur utsatthet för våld är vanligare i mindre ekonomiskt starka grupper och bland annat hur ensamstående mödrars utsatthet i stor utsträckning är påverkat av fattigdom och brist på välfärdsresurser vilket innebär att utsatthet för våld inte bara kan förklaras utifrån kön utan att även till exempel klass bör uppmärksammas (Estrada & Nilsson 2004; Tham & Flyghed 2005:3). I likhet med Kyvsgaard och Snare (2007) har Eliasson och Ellgrim (2006:48–50) också påtalat att ett könsmaktsperspektiv inte ensamt kan förklara varför vissa män använder våld medan de flesta män inte gör det. Istället menas att individuella och psykologiska förklaringar som till exempel socialt arv och en uppväxt med normer som premierar våld bör diskuteras eftersom både samhälleliga och individuella faktorer samverkar.

Mitt feministiska perspektiv bygger på en poststrukturalistisk tanke som: "ifrågasätter och vill överskrida eller lösa upp kategorierna manligt och kvinnligt. Genom att synliggöra hur de är konstituerade kan de överskridas och utvidgas till fler sätt att vara" (Lenz Taguchi 2004:15). Det bör påpekas att olika författare använder olika definitioner, till exempel använder Ericson (2005) postmodern feminism och Lenz Taguchi (2004) använder poststrukturalistisk feminism. Lenz Taguchi (2004:54) menar att dessa två begrepp inte är synonyma även om de ofta används som det, det menas att det poststrukturella synsättet innefattar en större betoning på att verkligheter konstrueras genom språk och att det postmoderna inte behöver uppfatta allt som språkligt konstruerat. Jag använder mig av begreppet poststrukturalistisk feminism men i de fall där andra författare använder postmodern feminism använder jag deras definition för att inte tillskriva dem en positionering de inte utger sig för att ha.

Jag utgår ifrån att vi blir till och gör oss till ett manligt eller kvinnligt subjekt genom att identifiera oss med föreställningar i samhället om hur kvinnor och män "bör" vara. "... vi skapar oss själva och varandra i förståelser av varandra och genom de innebörder vi ger olika sammanhang och människor" (Lenz Taguchi 2004:60). Eftersom vi tillsammans skapar innebörder betyder det att kvinnor och män inte har några förutbestämda egenskaper, istället görs vi genom kulturellt konstruerade föreställningar (Lenz Taguchi 2004). Språket ger oss alltså verktyg för att definiera innebörder av manligt och kvinnligt. Det centrala inom postmodernistisk feminism är således ett kritiskt

förhållningssätt till tidigare teorier och fokus på hur språket avgör hur vi uppfattar omvärlden och oss själva (Gemzöe 2002:131–132).

Chesney-Lind (2006:7) har påtalat att den feministiska kriminologin under senare delar av 1900-talet började utmana det fokus på män som förelåg inom kriminologin som forskningsfält genom att påtala det upprepade utelämnandet av kvinnor i teori och forskning. Författaren menar att före de feministiska influenserna sågs bland annat sexuellt våld och sexuella trakasserier som triviala brott som ofta ignorerades. Denna trivialisering är även något som Citron (2009b:377) har påpekat var vanligt förekommande i relation till sexuella trakasserier på arbetsplatser och våld i nära relationer. De feministiska åsikterna förändrade i mångt och mycket de attityder och normer som omgav kvinnors utsatthet för mäns våld vilket påvisar hur betydelsefull feministisk kriminologisk forskning är (Chesney-Lind 2006:7).

Kritik som riktats mot feministisk forskning är dock att den genom att köns kategorisera kvinnor tenderar att förtrycka de kvinnliga individerna som utgör grupperna. Genom att dessa individer grupperas in i "kvinnor"-begreppet tillskrivs de samtidigt ett visst värde, ett sätt att vara eller uppleva som begränsar deras autonomi. När kvinnors erfarenheter belyses kan det leda till att vissa innebörder av att vara kvinna automatiskt tillskrivs kvinnor. Om att vara kvinna hela tiden sammanlänkas med erfarenheter av våld och våldtäkt innebär ju det ett konstruerande av en kvinnlig identitet som sårbar (Wendt Höjer 2002:183). Därför påtalar Wendt Höjer (2002:183–184) hur ett feministiskt perspektiv kan kritiserats för att begränsa istället för att öka kvinnors möjlighet till agens. Gemzöe (2002:137) har även påtalat att feministisk vetenskap riskerar att ersätta fokuseringen på män i forskning till att fokusera på en viss sorts kvinnor, till exempel vita, västerländska, ofta heterosexuella medelklasskvinnor eftersom att det främst har varit dessa kvinnor som bedrivit forskning.

Wendt Höjer (2002:40) utgår liksom jag utifrån ett feministiskt perspektiv och diskuterar huruvida det är möjligt att inneha ett kritiskt förhållningssätt då avsikten är att försöka skapa en större förståelse utifrån ett vad författaren benämner som ett "inifrånperspektiv". Feministisk teori är i grunden en kritisk teori som vill förändra den rådande ordningen och där maktrelationer fokuseras utifrån förtryckta gruppers perspektiv (Wendt Höjer 2002:43). Feminismen i sig är en kritisk teori varför jag menar att det kan vara värt att diskutera hur kritisk en forskare kan vara mot sig själv och sin positionering som feminist utan att "överge" grundtanken om mäns maktutövande över kvinnor. Jag menar att det är ett problem att det främst är västerländska, vita, heterosexuella medelklasskvinnor som studerar och sedan ska uttala sig om kvinnor som grupp. I mitt fall är även de som studeras vita, västerländska medelklasskvinnor. Resultatet skulle således kunna se annorlunda ut om kvinnor med utländsk bakgrund hade inkorporerats i studien vilket är en brist som bör belysas. Det skulle utifrån denna brist därför kunna diskuteras huruvida kvinnorna i studien näthatas just eftersom de är vita,

medelklasskvinnor. De innehar makten att uttrycka sig offentligt och är därmed de kvinnor som "går" att näthata. Om andra till exempel kvinnor med invandrarbakgrund, homosexuella eller transpersoner hade ingått i materialet skulle förmodligen en annorlunda bild av näthat förmedlats. Tidigare forskning har bland annat påtalat att etnicitet används för att förnedra icke-vita kvinnor i näthat (Citron 2009a:77-79). Min förhoppning är att vara tydlig med att jag enbart studerar en del av en större helhet. Min tolkning kommer inte att vara giltig för alla kvinnor vilket jag vill betona inte är syftet med studien.

Wendt Höjer (2002:44) menar att hennes tolkning innebär ett förståelsearbete där uppgiften blir att förstå kvinnors erfarenheter men att det samtidigt handlar om att explicit kritisera en förtryckande ordning. Ansatsen problematiserar hur maktordningar produceras, reproduceras eller utmanas. Detta är något som jag i min studie vill efterlikna, jag vill inta både ett kritiskt perspektiv gentemot mäns maktutövning samtidigt som jag vill försöka skapa en större förståelse för hur genus skapas i språk. Det feministiska perspektivet används således sammanfattningsvis i uppsatsen för att anlägga en kritisk syn på genus i näthat och undersöka hur genus görs i relation till makt och intersektionalitet.

3.3 Makt och kroppar

Connell (2009:20) beskriver hur kvinnors kroppar historiskt sett har ansetts tillhöra män och påtalar hur det idag har byggts en industri kring kvinnokroppen. Det marknadsförs allt ifrån hårdporr till reklam utifrån en tanke om kvinnokroppen som en konsumtionsvara för män. Feministisk forskning talar ofta om "den manliga blicken" som i patriarkala heterosexistiska kulturer gör kvinnokroppen till för främst mannen att beskåda (Messerschmidt 2004:48).

Vidare menar Connell (2009:25–26) att genus har ett särskilt förhållningssätt till kroppar, det finns en allmän uppfattning om genus som en avspeglning av vissa naturliga skillnader mellan manliga och kvinnliga kroppar. Genus är enligt författaren, beskrivet på ett förenklat sätt, att skildra hur samhället förhåller sig till kroppar och hur det får konsekvenser i vardagen. Hur vi förhåller oss till kroppar beror nämligen på hur föreställningar om genus fortplantas genom social interaktion (ibid.). Om då kvinnor inom näthat främst definieras som en kropp som det ska utövas våld mot och män definieras som de som ska utöva detta våld kan det diskuteras vad det kan få för implikationer för hur vi iscensätter genus?

Kimmel (1994:136) menar att män på en strukturell nivå har makt över kvinnor men att de på det individuella planet inte alltid uppfattar sig själva som bärare av makt eftersom det ofta finns någon som de upplever har mer makt än dem själva. Detta menar författaren kan vara en anledning till varför feministisk kritik av maskulinitet "often falls on deaf ears with men" (ibid.). Det är därför viktigt att skilja mellan strukturell och individuell makt. Genus i sig är ett maktsystem och då det finns olika typer

av maskuliniteter finns det även olika typer av makt och det finns även en obalans i makt mellan dem (Karlsson 2003:53). Makt blir därför något som organiserar sociala interaktioner såväl mellan män och kvinnor som mellan män och män och kvinnor och kvinnor (ibid.).

Connell (2009:188) menar att de som tjänar på en ojämlik fördelning av makt har ett intresse av att försvara den och de som får betala för denna ojämlikhet har ett intresse av att avskaffa den. Våld mot kvinnor måste därför förstås som sammanlänkat med en maktordning där våld uttrycker och bidrar till underordning av kvinnor (Wendt Höjer 2002:192). I likhet med Connell (2008;2009) diskuterar Messerschmidt (2004:41–42) makt som en strukturell struktur inom genus. Socialt organiserade maktrelationer mellan män och kvinnor har historiskt sett konstruerats utifrån ras, klass och sexualitet och vissa män och kvinnor har mer makt än andra män och kvinnor. Detta är ytterligare en anledning till varför ett intersektionalitetsperspektiv är betydelsefullt i förhållande till makt.

Hegemonisk maskulinitet är ett viktigt begrepp i relation till maskulinitet och makt, och definieras av Connell (2008:115) som det idealt manliga i en kontext och som något som medför status samtidigt som det rättfärdigar och upprätthåller mäns makt över kvinnor men även över andra män. Kimmel (1994:124–125) menar att det idealt maskulina i vår kontext är en vit, medelklassman i tidig medelålder som är heterosexuell mot vilken andra maskuliniteter mäts. Samtidigt påpekar Johansson och Kuosmanen (2003:9) att maskuliniteter hela tiden konstrueras och att det således inte finns någon "statisk och självklar manlighet". Det finns således både en föränderlighet vad gällande maskuliniteter och den hegemoniska maskuliniteten står alltid i relation till andra underordnade typer av maskuliniteter som den underordnade, förhandlande och den marginaliserade (Connell 2008:116–119). Begreppet kan användas för att belysa kulturell dominans och som "den konfiguration av genuspraktik som innehåller det för tillfället accepterade svaret på frågan om patriarkatets legitimitet. På så sätt garanteras (eller förmodas göra det) mäns dominant position och kvinnors underordnande" (Connell 2008:115–116).

Messerschmidt (2004:42) diskuterar hur hegemonisk maskulinitet upprätthåller mäns makt över kvinnor på en global nivå eftersom motsvarigheten bland kvinnor; "emphasized femininity", den kulturellt idealiserade formen av femininitet är underordnad den hegemoniska maskuliniteten då den är "oriented to accommodating the interests and desires of men" (Connell 1987:183 i Messerschmidt 2004:42). Detta stämmer överens med Landers (2003:33,39) resonemang kring normativ femininitet och hur kontroll utövas över kvinnor och deras kroppar där de förväntas tala, gå och bete sig på ett "passande" sätt.

Connell (2009:190) menar att mäns våld i den officiella diskursen ofta tillskrivs en liten grupp män som har tappat kontrollen men menar att detta agerande inte skulle förekomma i så stor omfattning som

det faktiskt gör om inte våld och förtryck betonades i samspelet mellan andra element i den sociala ordningen. Den hegemoniska maskuliniteten tas som exempel och Connell menar att den är farlig eftersom den utgör ett kulturellt motiv till interpersonellt våld och att denna ideala maskulinitet skulle vinna på att istället framhäva hur mycket män kan tjäna på att exempelvis ha bättre relationer till kvinnor och barn eller att de skulle vara tryggare om de inte slogs.

Det har dock riktats kritik mot den uppdelning som Connell gör mellan olika former av maskulinitet. Moller (2007:265) menar att inom Connells hierarkiska uppdelning har vissa män mer makt än andra men de tenderar att ändå bli definierade som en sammanhängande grupp som bara intar olika schematiska positioner. Det blir som att män har en stabil genusidentitet som kan definieras i relation till kvinnor och andra män enbart genom en maskulinitetshierarki. Med detta menar författaren att Connell inte kommer åt komplexiteten kring maskulinitet och förbiser de "vardagliga" maskuliniteterna som inte får plats i uppdelningen. Med vardagliga menar författaren att Connells modell tenderar att lokalisera problematiska maskuliniteter i relation till maktmissbruk och inte "tråkiga" maskuliniteter som inte utövar makt. Moller (2007:269) kritiserar således Connell för att bedriva en analytisk önskan om att lokalisera och definiera enbart problematiska former av maskulinitet. Utifrån Connells teori om hegemonisk maskulinitet som fått starkt fäste inom maskulinitetsforskning menas att forskarsamhället idag tenderar att inte fullt ut förstå mäns upplevelser och erfarenheter kring t.ex. sårbarhet då det blivit för "lätt" att se hegemonisk maskulinitet överallt (Moller 2007:265). Det menas på ett sätt att den hegemoniska maskuliniteten som teori har fått en hegemonisk ställning inom maskulinitetsforskningen. Det påtalas sammanfattningsvis att maskuliniteter är mer än bara deras respektive positioner i relation till en hegemonisk maskulinitet och att Connells modell inte kan se dessa nyanser (Moller 2007:274–275). Liknande kritik har påtalats av Edenheim (2009) som menar att Connells uppdelning mellan olika maskuliniteter i viss mån är förenklande vilket gör att modellen inte bör ses som uttömmande.

Sexualitet brukar påtalas som en central komponent i vad det innebär att ha en manlig genusidentitet. I västerländska kontexter är det även vissa sexuella praktiker som definieras som mer naturliga än andra, nämligen heterosexualitet och då i form av penetrerande samlag. Detta menas definiera maskulinitet och ses som ett sätt att betona sin subjektspositionering som heterosexuell man (Collier 1998:142). Det ligger även i linje med vad Pettersson (2003:141) påtalat om hur sexuellt begär mot kvinnor är en del av idealtypen för maskulinitet. Manliga kroppar bör således iscensätta heterosexualitet för att passera som maskulina. Viktigt att beakta i resonemanget som förs om att det är främst är kvinnor som utsätts för näthat är att endast heterosexuella män är mindre utsatta då homosexuella män ofta utsätts för hån och glåpord när de uppfattas som feminina av andra (Citron 2009b:384). Detta är en brist i studien eftersom den utgår ifrån ett heteronormativt perspektiv men

det är viktigt för förståelsen av genus i uppsatsen att betona att genus antas bygga på dikotomier inom vilka heterosexualitet är en viktig markör för maskulinitet och femininitet.

Ambjörnsson (2006:52) definierar begreppet heteronormativitet som "de institutioner, lagar, strukturer, relationer och handlingar som upprätthåller heterosexualiteten som något enhetligt, naturligt och allomfattande- alltså det liv som bidrar till att *en viss sorts heterosexuellt liv* framstår som det mest åtråvärda och naturliga sättet att leva". Det påtalas vidare hur våra föreställningar kring manligt och kvinnligt är historiskt och kulturellt beroende av just den normerande heterosexualiteten (Ambjörnsson 2006:109). Detta utgår ifrån en tanke om begreppet "heterosexuell matris" som betecknar det kulturella mönster inom vilket kroppar, genus och begär naturaliseras och konstrueras oppositionellt och hierarkiskt utifrån en tvingande heterosexualitet (Butler 1999:194). Ambjörnsson (2006:112–113) beskriver matrisen som en ram inom vilken enbart två identiteter är möjliga att tillgå, heterosexuell man eller heterosexuell kvinna. Denna ram menas organisera kroppar, genus och begär så att maskulinitet åtskiljs från femininitet för att dessa ska kunna återknytas genom ett heterosexuellt begär. Kvinnligt och manligt ställs således emot varandra och förväntas åtrå, begära och ha sex med varandra (ibid.). För att framstå som en kvinna krävs det en kropp som kan definieras som en kvinnokropp, vidare krävs det att denna kropp ska uppträda enligt samhällets förväntningar alltså gå, stå och klä sig "som en kvinna" och slutligen krävs det att personen presterar rätt sorts begär, det heterosexuella. Sammanfattningsvis kan alltså heterosexualitet sägas spela en central roll i hur en "normal" kvinna eller man iscensätter "rätt" genus.

Connell (2008:96–97) diskuterar kring hur den nya informationsteknologin har förändrat den traditionella kopplingen mellan arbetarklassmaskulinitet och kroppsligt arbete vid maskiner, där arbetarklassmannens kroppsliga kapacitet var hela den ekonomiska tillgången. Medelklassmännens tillgångar i form av skicklighet som de kunde erbjuda arbetsmarknaden har förändrats i och med informationsteknologins intåg. Detta exemplifieras med hur nya tider kräver mycket stillasittande tangentbordsarbete vilket förr klassades som ett "kvinnoyrke" (maskinskriverskor). När personatorerna kom har detta arbete omdefinierats och uppfattas idag som "en arena för konkurrens och makt- maskulint, tekniskt, men inte arbetarklass" (Connell 2008:96). Manliga medelklasskroppar som nu har förlorat sätt att visa sin fysiska kraft upptäcker att deras kraft har utvidgats enormt i och med det "moderna cybertekniska människa/maskin-systemet" (Connell 2008:97).

Connell (2009:107–108) diskuterar runt makt och utgår ifrån Foucault som menar att det inte finns en central punkt i samhället där makten utgår ifrån utan menar istället att makten är diffus och utspridd. Denna utspridda makt utövas främst diskursivt då vi genom vårt språk talar om och kategoriserar människor. Denna makt har en direkt effekt på människors kroppar som disciplin på samma sätt som

den har en effekt på människors identiteter och uppfattning om den egna positionen i omvärlden. Den är även produktiv vilket innebär att den genererar livsformer vilket jag tolkar som att kvinnor görs rädda eftersom det finns en strukturell disciplin som bygger på rädsla. Makt genererar identiteter och praktiker (Connell 2009:108). Connell (2009:79) resonerar även kring hur Foucault har påvisat hur den moderna vetenskapen har kommit att sortera in människor i olika kategorier och hur dessa sedan har internaliserats med tekniker för social disciplin som kontrollerar människors kroppar. Foucaults resonemang kan kopplas till en genusteori där genuspräglade kroppar uppfattas som produkter av disciplinerande praktiker. Konsekvensen blir att kroppar görs fogliga (Connell 2009:79). Jag tolkar detta som att kvinnor görs till underordnade genom sina kroppar då män utövar makt över dessa genom hot om våld. Detta är något som ligger i linje med vad Wendt Höjer (2002) diskuterar kring hur män som grupp tjänar på att vara överordnade kvinnor även om inte alla män utövar våld. Det är istället hotet om våld som gör kvinnors kroppar fogliga vilket männen tjänar på då ingen makt fräntas dem.

Foucault (2003:138) menar att kroppen i alla samhället är hårt kontrollerad av olika former av makt som utövas mot den genom tvång, förbud och förpliktelser. Jag vill argumentera för att mäns och kvinnors kroppar blir kontrollerade på olika sätt redan tidigt i livet vilket t.ex. Lander (2003) har påpekat. I relation till min studie kan en slutsats dras om att kvinnokroppars rörelsefrihet blir mer inskränkt än vad mäns blir då de upplever rädsla för att befinna sig på offentliga platser och där bli utsatta för sexuellt våld men även att de i andra offentliga sammanhang som på Internet blir utsatta för hot om sexuellt våld. Kroppar blir således socialt konstruerade in i en betydelse, kvinnokroppen är passiv och manskroppen har makt över den.

3.4 Intersektionalitet

Begreppet intersektionalitet används inom postmodern feminism för att möjliggöra en analys där en dynamisk intraaktion sker mellan olika samhälleliga maktasymmetrier såsom kön, klass, etnicitet, ålder, sexuell identitet (Ericson 2005:50). Citron (2009a:77-79) påtalar t.ex. hur etnicitet är en verksam variabel i näthat. Icke-vita kvinnor har utsatts för trakasserier och ett exempel som kan ges är ett fall där en kvinna som skrivit ett inlägg om en film på sin blogg fick dödshot och fick höra "[g]et back into the cotton fields, you filthy [n****r]". Ett annat exempel är en icke-vit kvinna som skrev om en hatbrottsmanifestation och fick en kommentar som visade hur en bild på henne och hennes telefonnummer och adress fanns på en vitmakt sida. Den postmoderna feminismen vill ifrågasätta de traditionella föreställningar om att det finns någon enhetlig kategori som "kvinna" eller "man" och vill betona att det finns skillnader mellan individer och att även andra faktorer än enbart kön är viktiga att beakta (Gemzöe 2002:137).

Lykke (2005:9) har påtalat att det kan föreligga en viss problematik i begreppet intersektionalitet om det enbart används utifrån en additiv förståelse där olika dimensioner antas interagera men inte intraagera. Med detta avses att interaktionen enbart blir en uppfattning om att etnicitet och klass kan "krocka" medan intraagera innebär att dimensionerna kan genomsyra och påverka varandra under samspelet. Detta påpekas även av Yuval-Davis (2005:22) som menar att det inte går att veta huruvida en icke-vit kvinna förtrycks för att hon är kvinna eller för att hon inte är vit eftersom dessa dimensioner är behäftade med många olika innebörder och intraagerar med varandra. Vidare påpekas att en intersektionell analys syftar till att motverka "konkurrerande identitetsgemenskaper som förhandlar om tillgången till resurser" (Yuval- Davis 2005:27). Det handlar således om att inte separera till exempel kön från sexualitet eller etnicitet och se hur de samverkar utan istället studera hur de allihop konstruerar identiteter som inte kan delas upp i enhetliga kategorier.

Hübinette och Lundström (2011:44) har påvisat att det i Sverige finns en föreställning om vithet som den mest centrala delen i vad som är "svenskhet". Hübinette och Lundström (2011:48–49) menar att Sverige ofta definieras som ett jämställt land men att en tanke om jämställd vithet och svenskhet kräver icke-svenska och icke-jämställda förhållanden att mäta "oss" emot. Detta menar författarna är risken med "vit" feminism i Sverige som ofta lämnar lite utrymme för hur rasism är relaterat till genus. Den svenska jämställdhetsdiskursen som ofta lyfts fram som lyckad är nära knuten till en nationell identitet relaterat till vithet som utesluter invandrare som "de andra" (Hübinette & Lundström 2011:48). Jag tolkar detta som att svenskhet tillskrivs vithet och jämställdhet genom att utpeka "de andra" icke-svenska som icke-jämställda.

Fahlgren och Sawyer (2005) har diskuterat kring hur forskare i multidimensionella analyser tenderar att fokusera på det som betraktas som "avvikande" och därmed har reproducerat normativa föreställningar. För att synliggöra normaliseringsprocesser krävs det att även det "normala" studeras i just betydelsen att det representerar den icke ifrågasatta normen. Därför kan en studie kring kvinnor som utsatta och män som förövare vara motiverad då normen ständigt måste granskas för att inte tas för given. Fahlgren och Sawyer (2005:101) menar att "Det behövs forskning som undersöker hur normer rörande vithet eller svenskhet, manligt och kvinnligt och normer kring sexualitet samverkar på sätt som gör att de ömsesidigt förstärker varandra". Detta ligger till grund för min analys i hur begreppet intersektionalitet används i uppsatsen för att kunna förstå hur normer skapas i näthat. Tidigare forskning har påvisat att rasistiska kommentarer förekommer i samband med näthat mot kvinnor och att t.ex. homosexuella kvinnor får utstå grövre hot (Franks 2012:678; Citron 2009a:77-79; 2009b:384).

I mina diskussioner om mäns våld mot kvinnor ska det betonas att det föreligger en problematik i att tala om män och kvinnor som enhetliga grupper. Kvinnor och män innebär som ovan nämnt inte

homogena grupper där alla har samma uppfattningar, upplevelser eller bakgrund. En kritik som nämndes ovan var att feminismen främst studerar en västerländsk, vit, medelklasspräglad och heterosexuell omvärld (Wendt Höjer 2002:183). Min förhoppning är att begränsa denna brist i och med Fahlgren och Sawyers (2005) tanke om hur även normer behöver studeras i ett intersektionalitetsperspektiv eftersom det annars finns en risk med att det avvikande alltid ses som just icke-normen och normativa föreställningar reproduceras. Messerschmidt (2004:18) menar att som med vilken struktur som helst som innefattar makt och ojämlikhet är det av stor vikt att studera just dem som innehar makten.

4. TIDIGARE FORSKNING

Nedan redogörs för vad tidigare forskning har kommit fram till i relation till maskuliniteter och femininiteter samt hur Internet kan förstås som en kriminologisk arena.

4.1 Maskuliniteter och femininiteter

Brottsförebyggande rådet har i sin årliga Nationella Trygghetsundersökning (NTU) visat att män och kvinnor utsätts för brott mot enskild person i ungefär lika stor utsträckning men att brottstyperna skiljer sig åt. Män tenderar att bli mer utsatta för misshandel och personrån medan kvinnor tenderar att bli utsatta för hot, sexualbrott och trakasserier (NTU 2012:13). Generellt sett från 2006 fram till 2012 har kvinnor uppgett att de blivit hotade någon gång under året något oftare än män (NTU 2012:48). Sen NTU mätningarna startade har det vanligaste varit att förövaren varit helt okänd både för män och kvinnor och det minst vanliga har varit att förövaren varit en närstående (NTU 2012:50).

Connell (2008:263) beskriver hur våld är ett kroniskt problem mellan människor utifrån allt mellan krogslagsmål till sexuella övergrepp. Messerschmidt (2004:ix) skriver i förordet till sin bok "*Flesh and blood*" att det är främst män som mördar, misshandlar och att det är män som utgör den största del av fängelsepopulationen samtidigt som de flesta män inte är våldsamma. Det är även viktigt att beakta att våld har många orsaker och varierar socialt över gränser och över tid. En av de dimensioner som tas upp i relation till maskulinitet är att en man bör "Exude an aura of manly daring and aggression. Go for it. Take risks" (Kimmel 1994:126). Pettersson (2003:140) beskriver i likhet med detta hur det inom kriminologi och maskulinitetsforskning har påpekats att våld är ett sätt att göra maskulinitet på utifrån resonemanget "att våld utgör ett sätt att utöva dominans och på så vis markera sin maskulinitet och framställa sig som just maskulin". Messerschmidt (2000:99–100) har i en studie om unga män som utövat sexuellt våld visat att männen använde våldet som ett sätt att iscensätta dominans, makt och heterosexualitet. De tre män som studerades gjorde alla anspråk på en hegemonisk maskulinitet men misslyckades och uppfattade sig själva som underordnade. För att göra sig och sina kroppar maskulina utövades därför sexuellt våld mot kvinnor och unga flickor. Våld är därför inte enbart personifieringen av maskulin makt utan kan även vara ett tecken på en känsla av

maktlöshet där kvinnokroppen "erövrar" och förövaren bevisar sig som heterosexuell man (Messerschmidt 2000:100)

Wendt Höjer (2002:30) diskuterar kring hur offentliga kvinnor som tar eller kräver makt inte kan uppfattas som sexuellt attraktiva utan framstår som manliga eller manhaftiga då de utmanar den förväntade kvinnligheten. Kvinnor i det offentliga har historiskt sett karaktäriserats som "ett tredje kön" och har anklagats för att ha tappat sin kvinnlighet, de är således "för lite" kön (Wendt Höjer 2002:31). Det diskuteras även hur kvinnor i det offentliga kan tolkas som "för mycket kön" då kvinnor i offentligheten har associerats med sexualitet och då främst sexuell tillgänglighet för män. Detta exemplifieras med hur offentlig man på 1800-talet betydde politisk man medan offentlig kvinna innebar prostituerad. Vidare påpekas det hur den sexualisering som ofta drabbar kvinnor som uppträder i det offentliga kan tolkas som en bestraffning för att de utmanar bilden av den traditionella kvinnan (ibid.).

Kvinnors politiska agerande undermineras av det ständigt överhängande hotet att förvandlas till sexualiserade objekt... kvinnors status som självständiga, politiska subjekt undergrävs genom processer av objektifiering och sexualisering... Genom att reduceras till könsvarelser och objekt för mäns sexualitet, fråntas kvinnorna politiskt handlingsutrymme... Sexualitet vävs på så sätt samman med underordning och objektifiering av kvinnor, där kvinnor i offentligheten riskeras att kopplas samman med sexuell tillgänglighet (Wendt Höjer 2002:31).

Brottsförebyggande rådet har i Politikernas trygghetsundersökning (PTU) om politikernas oro och utsatthet för hot, våld och trakasserier påvisat att kvinnor och män inom politiken utsätts lika mycket för upprepade trakasserier, av dessa trakasseras dock en av tio kvinnor dagligen medan samma siffra för männen är en av tjugo. Mer än hälften av kvinnorna som deltog i PTU uppgav att trakasserier hade påverkat deras privatliv medan 16 procent av männen uppgav detta. Kvinnliga politiker verkar således vara mer utsatta (PTU 2012:34).

Objektifiering, orörlighet och passivitet menas mer ofta än sällan lyftas fram som centrala element i konstruktioner av kvinnlighet (Wendt Höjer 2002:29). Denna objektifierings yttersta betydelse är enligt Edwards (2002:146) ett fråntagande av handling. Medan maskulinitet relateras till handlingskraft relateras femininitet till en oförmåga att handla (Wendt Höjer 2002:29).

4.2 Internet som kriminologisk arena

Campbell (2005:72) menar att kränkningar som begås på Internet kan medföra mer långvariga negativa konsekvenser jämfört med "face-to-face" mobbing. Författaren menar även att kränkningen blir mer tillgänglig för flera individer att beskåda på Internet jämfört med till exempel mobbing på en skolgård. Andra faktorer som gör att Internetrelaterade kränkningar kan upplevas som värre är att det

inte går att fly från Internetmobbing på samma sätt då den kan ske hela tiden på Internet även när personen är hemma (ibid.).

Maher (2008:52, 55) har i sin studie om skolelever i Australien visat att pojkars mobbing på Internet karaktäriserades av mer direkt hårt språk än flickors. Maher (2008:51) menar att australiensiska och amerikanska studier visat att pojkar är lika utsatta eller mer utsatta än flickor för Internetmobbing. Pojkar tenderar dock att i lägre grad rapportera till en vuxen om att de har blivit utsatt på Internet. En reflektion som bör göras är därför att män kan vara lika eller mer utsatta för näthat men att de inte rapporterar det i samma utsträckning.

I sin studie kring fyra ungdomar kom Messerschmidt (2004:118–119) fram till att de två unga männen, Lenny och Perry som han följde båda iscensatte maskulinitet genom att utöva kroppslig makt över andras kroppar. Utifrån de två unga kvinnorna han följde, Tina och Kelly förs ett resonemang kring att kvinnor kan göra ett fundamentalt maskulint genusprojekt genom att iscensätta maskulinitet och avvisa de flesta aspekter av feminiteter (Messerschmidt 2004:141). Det skulle därför kunna diskuteras kring kvinnors delaktighet i näthat och hur de skulle kunna vara delaktiga i att legitimera och reproducera ett kvinnohat genom att överordna sig andra kvinnor. Pettersson (2003:148–149) argumenterar dock i relation till flickors registrerade våldsbrott för att våld inte behöver vara en iscensättning av maskulinitet utan att våld även kan användas för att ge uttryck för feminitet genom flickors underordning av andra flickor.

Maher (2008:56) menar att även om pojkar kan vara mer utsatta än flickor för Internettrakasserier i skolåldern är förhållandet omvänt när det gäller vuxna som trakasserar varandra på Internet. Detta betyder dock inte att män behöver vara mindre utsatta, en förklaring skulle kunna vara att män upplever det som svårare att uppge utsatthet för näthat då det har påvisats att begreppet "brottsoffer" mer ofta än sällan förknippas med feminitet och därmed relateras till passivitet och maktlöshet vilket går emot föreställningar kring maskulinitet (Walklate 2007:27).

Ett exempel på näthat som Citron (2009b:380-381) belyser är de händelser som bloggaren Kathy Sierra utsattes för i USA. Sierra är en känd mjukvaruutvecklare vars blogg attackerades med kommentarer om att hon borde bli våldtagen och strypt, bland annat lades en bild upp där Sierra porträtterades skrikande och som strypt med sina underkläder. Andra kommentarer offentliggjorde hennes hemadress och personnummer. Efter näthatet ställde Sierra in framträdanden och uppgav att hon var rädd för att lämna sitt hem. Ytterligare ett exempel på näthat är Alyssa Royse som bloggar om film. Hon skrev ett inlägg där hon kommenterade studion som producerade filmen *"The Dark Knight"* och fick kort därefter motta anonyma våldtäktshot och andra grova kommentarer. Några av kommentarerna var; "Get a life you two dollar whore blogger... Don't ever post another blog or [sic] unless you want to be ganged up" och "[t]his is why women are TOO STUPID to think critically and

intelligently about film; AND business for that matter". Royse visade sedan hur endast tre av de nära 200 kommentarer som hon fick inte nämnde hennes kön på ett nedsättande eller hotande vis (Citron 2009b:382-383).

När det gäller utsatthet på Internet har genomgångar av anmälda brott gällande onlinetrakasserier i USA mellan 2000 och 2008 visat att 72,5 procent av de utsatta var kvinnor och 22 procent män⁴. I cirka hälften av fallen hade de utsatta ingen tidigare relation med näthataren (Citron 2009b:379). En studie i Maryland har visat hur näthatet är genuspräglat då de påvisade att i ett chatforum fick chattare med kvinnliga namn som Stephanie, Melissa och Irene motta i genomsnitt 100 privata meddelanden med sexuellt explicit eller hotfullt språk varav chattare med manliga namn som Kevin, Andy och Dan mottog i genomsnitt 3,7 stycken meddelanden. Studien kontrollerade för bakomliggande variabler och för så kallat "spam" och påvisade att det var främst män som valde ut vilka som skulle utsättas och att offren främst valdes ut på grund av sitt kön (Meyer & Cukier 2006:469–471).

Shannon (2007:7) har i en studie om grooming⁵ visat att fler flickor än pojkar blir kontaktade via sexuella Internetkontakter och att det i majoriteten av fallen är män som är kontaktsökande. Resultatet från en webbundersökning visade att det förelåg stora könsskillnader där flickorna mycket oftare uppger att de blivit föremål för sexuella kontakter och att de även blivit kontaktade i en tidigare ålder. Det var även vanligare att flickorna uppgav att de upplevde kontakterna som ganska eller mycket obehagliga (ibid.).

Citron (2009b:390) menar att fenomenet näthat liknar sexuella trakasserier på arbetsplatser i det avseende att män använder ett sexualiserat språk för att iscensätta maskulinitet. Tidigare uppfattades sexuella trakasserier som ett "harmlost flirtande" och som normalt beteende mellan män och kvinnor och om kvinnorna uppfattade trakasserier som obehagliga fanns det en tanke om att kvinnorna i sådana fall kunde byta arbete. Citron (2009b:376) visar således hur mäns maktutövning mot kvinnor har trivialiserats och exemplifierar med hur det i USA inte fanns en term för sexuella trakasserier på arbetsplatser förens på 1970-talet. Det är således viktigt att uppmärksamma näthat mot kvinnor så att denna trivialisering inte reproduceras.

I en amerikansk kontext menar Citron (2009b:396–397,402) att näthat ofta bemöts med en tanke om "att det inte är så farligt". Kommentarer till bloggares utsatthet har bland annat varit att de är "drama

⁴ De resterande 5,5 % ville inte uppge huruvida de identifierade sig som män eller kvinnor.

⁵ Grooming enligt Brottsbalken 6:10a§, "Den som, i syfte att mot ett barn under femton år begå en gärning för vilken straff föreskrivs i 4, 5, 6, 8 eller 10 §, träffar en överenskommelse med barnet om ett sammanträffande samt därefter vidtar någon åtgärd som är ägnad att främja att ett sådant sammanträffande kommer till stånd, döms för kontakt med barn i sexuellt syfte till böter eller fängelse i högst ett år". Shannon (2007:20) definierar grooming som vuxnas kontakt med barn i sexuellt syfte. Brottet beskrivs som en process där den vuxne först vinner barnets förtroende för att sedan successivt manipulera och gradvis leda in barnet i en sexuell relation.

queens” och att det handlar om ”pojkestreck”. En journalist menade att bloggaren Kathy Sierra borde stänga av datorn om hon inte kunde hantera ”the heat” i hennes mail. Vidare har poliser vägrat att följa upp näthatsanmälningar med argumentet att brotten är juridiskt ointressanta eftersom kvinnorna bara kan stänga av datorerna. Enligt författaren menas detta ligga i linje med hur utvecklingen och reaktionerna kring sexuella trakasserier uppfattades som oskyldigt flirtande och som en lek och kring tanken om att kvinnor som utsätts för sexuella trakasserier borde byta jobb och att kvinnor som blir utsatta för våld i en nära relation bara borde lämna hemmet.

5. METOD

Jag genomför en textanalys som är en form av kvalitativ innehållsanalys för att försöka besvara mina frågeställningar. Textanalysens beskrivningsmoment är ofta sammankopplat med själva analysen då forskaren t.ex. återger citat som blandas med analys i texten vilket kommer vara fallet i min uppsats (Sohlberg & Sohlberg 2009:101). När det gäller tolkning av text menas att forskaren bör utgå ifrån om det är textens manifesta eller latent innehåll som eftersöks, med manifesta inslag avses det som direkt går att utläsa och med latent menas det som återfinns under ytan och som inte kan utläsas på en gång (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud 2012:221). I min studie är det främst manifesta inslag som eftersöks och jag använder exempel utifrån en fallstudie

5.1 Fallstudie som design

Yin (2009:4) menar att en fallstudie är passande då frågeställningarna kräver en extensiv och en djupgående beskrivning av ett socialt fenomen. En fallstudie menas vara adekvat då det handlar om en beskrivning och analys av ett avgränsat fenomen (Merriam 1994:11). Då det således handlar om ett fåtal kvinnor och det näthat som riktats mot dem får en lämplig forskningsdesign därför anses vara en fallstudie. Merriam (1994:58) menar att den viktigaste utgångspunkten när det gäller fallstudier som forskningsdesign är att som forskare ha klart för sig vad det är som ska kunna uttalas om efter att studien är genomförd. Min tanke är att genom att analysera näthat utifrån mina exempel kunna belysa hur maskuliniteter och femininiteter konstrueras genom språk och att genushierarkier således konstrueras när vi kommunicerar med varandra. En analys av näthatet menar jag kan synliggöra hur det är en del av ett större sammanhang där kvinnor strukturellt underordnas män. Jag utgår ifrån att näthat är traditionellt kvinnohat men så att säga i en ny kostym på Internet.

I fallstudiens natur ligger att urvalet blir begränsat och får definieras som ett målinriktat urval där tanken är att få en inblick, större förståelse och mer kunskap om ett fenomen (Merriam 1994:61). Viktigt att betona inom fallstudier är att det inte handlar om att kunna generalisera som vid mer kvantitativa studier. Resultaten kan inte generaliseras till andra populationer men i en kvalitativ mening menar Yin (2009:15) att resultaten är generaliserbara i teoretisk mening, därför bör resonemang i uppsatsen kunna överföras till andra kontexter genom teoretisk utveckling. Då en

fallstudie kan belysa en del av ett fenomen, i mitt fall maktrelationer mellan kvinnor och män finns en förhoppning om att dessa djupare insikter kring få fall kan bidra till att framtida forskning utvecklar andra resonemang kring näthat (Merriam 1994:46).

Samtidigt är forskarens roll central eftersom det är jag som individ med olika förförståelser som påverkar resultatet. Jag har tolkningsföreträde och påverkar även urval och vilka delar av materialet som anses kunna besvara frågeställningen och analyseras (Merriam 1994:175). Det är jag själv som blir forskningsverktyget när det handlar om att samla in material, analysera det och det är även jag som står för tolkningen. Merriam (1994:47) påtalar att det därför är mycket viktigt att noga redogöra för hur beslut har tagits och att kunna motivera sitt tillvägagångssätt.

Fallstudier kan ge mycket kunskap om ett avgränsat ämne men det medför även vissa begränsningar då en djupgående analys kan tendera att bli för lång eller för detaljerad för att kunna användas på ett produktivt sätt (Merriam 1994:47). Vidare begränsningar är att fallstudier kan förenkla eller överdriva element i en viss kontext, läsaren kan då få uppfattningen att studien en representation av hela fenomenet när den egentligen enbart utger sig för att diskutera en del av fenomenet. Jag kommer att försöka vara mycket tydlig med vilka analyser jag bygger på vilka texter och försöka att hålla det så kortfattat som möjligt för att inte få en "för" djupgående analys. Eftersom den kvalitativa innehållsanalysen som används avser att begränsa tolkningen till teman och inte vara helt uttömmande menar jag att detta är genomförbart (Schreier 2012:59). Min förhoppning är att på ett tydligt sätt förmedla att min studie enbart utgör en reflektion kring en del av näthat utifrån ett fåtal utsatta kvinnor.

5.2 Kvalitativ innehållsanalys

Shreier (2012:3-4) menar att kvalitativ innehållsanalys är en metod som är lämplig för bland annat att analysera inlägg på sociala nätverk och beskriver syftet med metoden som att systematiskt beskriva innebörder i ett material. Vidare menas att metoden inte syftar till att beskriva alla innebörder i materialets alla aspekter utan istället handlar det om att forskningsfrågan specificerar den vinkel utifrån vilken materialet undersöks. Om andra viktiga teman synliggörs under tolkningsprocessen kan dessa inkluderas men de måste vara specifika och avgränsas. Vissa har påtalat att det skulle kunna vara en nackdel med att begränsa vad som undersöks men Shreier (2012:4-5) menar att kvalitativa data i sig är så detaljrika att det snarast är omöjligt att beskriva alla delar och alla möjliga tolkningar som skulle kunna göras. Samtidigt betonas att all data måste undersökas och sen avgöras hur de kan tolkas eftersom delar som inte överensstämmer med ens i förväg uppställda teman annars kan förbises. Det får således inte bli att forskaren enbart letar efter sina teman i texten utan nya måste också ges möjlighet att synliggöras (ibid.).

Esaiasson et al (2012:210)⁶ menar i likhet med Shreier (2012) att en kvalitativ innehållsanalys går ut på att ta fram det väsentliga innehållet genom en noggrann läsning av textens delar, helhet och den kontext som texten ingår i. En fördel med metoden menas vara att helheten i texten, det vill säga det centrala som forskaren vill fånga är något annat än summan av delarna, detta innebär att vissa passager i texterna kan anses vara viktigare än andra. Ytterligare en fördel är att metoden tillåter omarbetningar av teman under analysens gång (Shreier 2012:4). Jag anser att detta är viktigt då jag kommer att använda mig av en viss initial kategorisering utifrån mitt feministiska perspektiv men jag vill vara öppen för nya teman som kan komma att synliggöras.

En nackdel med innehållsanalys som brukar påtalas är att den fokuserar på det uttalade snarare än det underliggande. Detta är dock inte överensstämmande med alla innehållsanalyser, en variant är att även undersöka sådant som impliceras i texten. För att bibehålla en god reliabilitet krävs dock att det som tolkas som underförstått tydligt impliceras i texten (Bergström & Boréus 2005:77). Ett annat problem som ofta påtalas är att förutbestämda teman tenderar att rikta uppmärksamheten på ett sätt som gör det svårare för materialet i sig att tala. Samtidigt menas att manifesta inslag i texten kan förbises då forskarens uppmärksamhet redan är färgad av det som i förväg kategoriserats (Bergström & Boréus 2005:77–78). Mitt material får dock anses som relativt begränsat vilket minskar risken för att manifesta inslag ska förbises. Shreier (2012:58–59) menar istället att det är en fördel att använda i förväg uppställda teman för att forskaren då minskar risken för att tappa bort sig i materialet. Istället för att försöka hålla reda på alla möjliga sidospår hjälper huvudkategorierna som ställts upp forskaren att fokusera på det relevanta eftersom det inte går att innefatta allting i analysen. Efter att dessa kategorier stipulerats bör forskaren konstruera underkategorier vilket i mitt fall kan exemplifieras med hur temat "kroppen" delades in i "oattraktiv för män" och "för lite sexuellt umgänge med män".

I motsats till exempelvis en diskursanalys är det i min studie de manifesta delarna i texterna som eftersöks. Shreier (2012:48) menar att en diskursanalys fokuserar på både vad som sägs och inte sägs varför den kvalitativa innehållsanalysen passar bättre. Samtidigt omöjliggör som ovan nämnt inte en kvalitativ innehållsanalys att sökandet efter det manifesta inte kan användas för att se det inte fullt utsagda i språket. Det som kommer att vara relevant för min studie är en tanke om att det under de manifesta inslagen skulle kunna finnas tydliga implicita åsikter om ett kvinnohat medan det manifesta skulle kunna exemplifieras med uttryckta hot om sexuellt våld. Bergström och Boréus (2005:328) påtalar också att forskaren inom en diskursanalytisk textanalys är mindre intresserad av aktörer och vilka bakomliggande motiv som kan användas för att begripliggöra aktörernas agerande, istället ses till

⁶ Esaiasson et al (2012:210) använder begreppet kvalitativ textanalys och kontrasterar metoden mot kvantitativ innehållsanalys varför deras resonemang har använts som applicerbara på en kvalitativ innehållsanalys. För att underlätta läsningen kommer jag genomgående att använda kvalitativ innehållsanalys.

vilka tvingande normer som diskursen skapar. I min studie är syftet att studera aktörerna vilket är ytterligare ett skäl till att en diskursanalys inte är att föredra.

Bergström och Boréus (2012:91) menar att om syftet är att värdera, jämföra eller beskriva en text utifrån argument är argumentationsanalys en adekvat metod. Arguments giltighet eller jämförelser dem emellan är inte det jag vill studera varför argumentationsanalys inte är en passande metod. Möjligtvis skulle en beskrivning av vilka argument som används i näthatet kunna studeras för att försöka skapa en större förståelse för vad som aktörerna försöker åstadkomma. Bergström och Boréus (2012:91–92) menar dock att de argumentationsanalyser idag främst berör argument utifrån logos med vilket avses då avsändaren appellerar till mottagarens intellekt och rationalitet vilket jag upplever som svårt i näthat. Dessa aktörer argumenterar inte för sina åsikter utan karaktäristiska teman enligt tidigare forskning har visat att näthat främst handlar om hot om våld vilket gör att en argumentationsanalys inte är lämplig.

Esaiasson et al (2012:210–211) menar att det går att urskilja två huvudtyper av frågeställningar för kvalitativa innehållsanalyser. Dessa delas in i de som handlar om att systematisera innehållet och de som handlar om att kritiskt granska innehållet. Min analys hamnar inom den kritiska grenen och enligt författarna närmar jag mig en ideologikritik då jag studerar texterna ur ett feministiskt perspektiv och då jag vill "lyfta fram de samhällsliga konflikter som återspeglas i en given text" och texten används "som ett hjälpmedel för att upptäcka förhållanden inom samhällslivet; genom att studera texten får vi en uppfattning om sakernas tillstånd i ett vidare sammanhang" (Esaiasson 2012:212). Detta är relevant i förhållande till min studie eftersom jag gör ett antagande om att näthat är "gammalt" kvinnohat men på en ny arena. En kritisk ideologianalys beskrivs således som en analys där det osynliga görs synligt då forskaren försöker att begripliggöra det latent innehåll och relatera detta till kontexten t.ex. samhällsliga grupper. Ett möjligt alternativ skulle därför kunna vara att genomföra en ideologikritisk studie eftersom metoden betonar relationen mellan drag i texter till en omgivande social praktik och ofta då i form av maktaspekter (Bergström & Boréus 2012:160–161). Det menas att i en ideologikritik ska olika inslag i en dominerande ideologi jämföras med en yttre verklighet och ideologin ska "begreppsliggöras, eller snarare avslöjas" (Bergström & Boréus 2012:148). Jag har valt att inte använda mig av denna metod då jag förmodligen har en begränsad möjlighet att finna ett flertal tydliga inslag av ideologiska ståndpunkter i de korta textstycken som näthatet ofta tar sin form i. Möjligtvis skulle ett antagande kunna göras om att antifeministiska synpunkter skulle kunna "avslöjas" i näthat eftersom jag utgår ifrån ett feministiskt perspektiv.

5.3 Att analysera och tolka text

Bergström och Boréus (2005:13–15) menar att vi idag lever i ett informationssamhälle och att det produceras en mycket stor mängd texter och att dessa texter är ett resultat av att en person eller flera

har velat förmedla något till andra. Författarna menar att detta är viktigt att betona för att skapa en grundförståelse för textanalys som metod genom att förstå att texter alltid är relaterade till människor. Texter är skapade av människor och speglar därför medvetna och omedvetna föreställningar. Texter är enligt författarna inte makt men de menar att text speglar, reproducerar och ifrågasätter makt. De kan således användas för att komma åt relationer mellan människor utanför texterna.

Bergström och Boréus (2005:26) urskiljer fyra olika tolkningsstrategier vid analys av texter där den som anses vara mest relevant för uppsatsen är den som huvudsakligen relaterar till avsändaren; en avsändarorienterad tolkningsstrategi som fokuserar på textens betydelse vid dess produktion. Textens betydelse avgörs då av vad avsändaren som formulerande den avsåg att den skulle innebära. Bergström och Boréus (2005:25) menar att forskare aldrig möter en text tomhänta, det är omöjligt att rekonstruera exakt vad den som skrev texten har avsett men syftet är att försöka förstå språkanvändningen ur ett feministiskt perspektiv. Detta är utgångspunkten för min studie, att teoretisera kring vad näthatarna har avsett med det språk som använts i näthat i relation till genus, makt och intersektionalitet.

För att göra resultaten giltiga "utanför" mig själv vill jag visa hur jag tolkat texterna genom öppen argumentation men samtidigt problematisera min egen positionering som feminist vilket påverkar hur jag tolkar texterna (Esaiasson et al 2012:222). För att visa hur det konkreta tolkningsarbetet gått till kommer jag att redovisa mina tolkningar genom citat och sammanfattande referat för att visa de övervägningar som skett under arbetets gång (Esaiasson et al 2012:224).

5.4 Material och urval

Jag använder mig av de kommentarer som 13 offentliga kvinnor som utsatts för näthat själva läser upp i Uppdrag Gransknings (UG) program "Män som näthatar kvinnor" som sändes den sjätte februari 2013 samt kommentarer från trailern till programmet som släpptes dagen innan⁷. Totalt analyseras 30 kommentarer där varje kvinna i genomsnitt läser upp cirka två kommentarer var med undantag för en kvinna som läser upp åtta. Denna fördelning beror på att kvinnan som läser upp fler kommentarer läser relativt korta kommentarer direkt från sin bloggs kommentarsfält. För en mer detaljerad beskrivning se Bilaga 1.

Eftersom jag använder mig av UG som en källa för de kommentarer som analyseras bör programmet och trailern i sig problematiseras. Läsaren bör vara medveten om att näthatet i sig ska beaktas som en social konstruktion eftersom UG väljer ut vad som ska visas, de väljer hur de klipper i kommentarerna

⁷ Totalt deltog fjorton offentliga kvinnor. En offentlig kvinna deltog dock i programmet genom att berätta om sin utsatthet och upplevelse av näthat men läste inte upp kommentarer som hon fått varför denna kvinna uteslöts ur materialet.

och så vidare. UG beskriver sig själva som ett program med syftet att "blottlägga missförhållanden och maktmissbruk" och att det enligt sändningstillståndet som SVT har åligger det dem att "granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna. Denna skyldighet innebär att program kan ha en kritisk infallsvinkel utan att därför strida mot kravet på opartiskhet". Vidare menas att oberoende är en grundläggande princip i UGs arbete och att det "Under researchen är det lika viktigt att ta fram uppgifter som talar emot vår hypotes som de som talar för" (UG 2013). Jag menar att den sista punkten kan anses brista då det nästan enbart diskuteras om mäns näthat mot kvinnor och inga andra konstellationer, vilket dock motiveras med att det i researchen framkommit att det är främst män som utsätter kvinnor för näthat vilket stämmer överens med tidigare forskning om näthat (se t.ex. Franks 2012:658; Halder & Jaishankar 2011:394, Maher 2008:56).

UG menar således att det är män som har skrivit kommentarerna men jag vill belysa att jag inte med säkerhet kan veta att det är just män som har producerat näthatet. Det är till exempel relativt lätt att skapa en falsk profil på Internet där en kvinna kan utge sig för att vara en man och producera näthat vilket UG då felaktigt skulle kunna tolka som mäns näthat mot kvinnor.

Jag vill även problematisera det faktum att jag genomför en textanalys på ett material som när det producerades av näthataren var en text som sedan har läst upp av personer vilket jag har transkriberat till en ny text. I och med detta bör det betonas att det inte är fråga om någon traditionell textanalys där till exempel språket skulle ha tolkas direkt i ett kommentarsfält. Språket kan således ha förändrats under textens färd från näthatarens text till min text. Ett exempel på detta är hur några kommentarer som läses upp i trailern inte återges i helhet i UGs program. Därför ingår trailern som material för att få med de samlade återgivelsena. Det är ett försök att ge en så fullständig bild av det näthat som UG väljer att visa upp.

Ett skäl till att jag valde att använda näthatet i UG är att det finns kvar under en längre tid, kommentarerna kan granskas i minst ett år efter säsongens slut vilket ger en större transparens i studien. Ett alternativ till att studera näthat skulle kunna ha varit att till exempel studera kommentarsfält i bloggar, ett problem är dock att näthat ofta raderas relativt snabbt. Antingen hinner jag inte få tillgång till det eller så kan inte materialet granskas i efterhand av någon annan. Ett annat alternativ där näthatskommentarerna skulle ha lagrats längre skulle kunna vara i polisanmälningar om t.ex. olaga hot, förtal och ärekränkning. En svårighet ligger dock i hur forskaren ska veta vilka av dessa brott som rör just näthat och inte "vanliga" hot vilket skulle föranleda en tidskrävande datainsamling. Jag anser därför att mitt urval och material är motiverat i och med att datainsamlingen blir mindre tidskrävande med tanke på den tidsram som uppsatsen skrivs inom.

Ett problem jag stötte på under analysens gång var att jag började läsa Maria Svelands bok *"Hatet. En bok om antifeminism"* som diskuterar de hot hon utsatts för och som relateras till näthat. I UGs program läser Sveland upp en kommentar som näthat men i boken skriver hon att samma kommentar egentligen rör sig om ett brev som damp ner i hennes hall en morgon. Därför har den kommentaren uteslutits ur materialet. Jag anser att det är tvivelaktigt att ta med hotet eftersom det tydligt uttrycks att det var ett brev och inte en text som riktats mot henne på Internet vilket är den definitionen av näthat som uppsatsen utgår ifrån. Vad som kan problematiseras utifrån detta är huruvida de andra kommentarerna som läses upp är "reellt" näthat eller om UG har definierat även andra former av kommunikation som näthat. Då det inte finns möjlighet att kontrollera de andra kommentarerna får det göras ett antagande om att vad som uppvisas som näthat i majoriteten av fallen är hat på just nätet. Svelands (2013) resonemang kring näthat används inte heller i uppsatsen på andra ställen eftersom att jag har uppfattat boken som att den främst belyser upplevelser av olika kvinnors utsatthet för näthat. Detta är en viktig aspekt av näthat men inryms inte i studien eftersom det är näthatarnas språk som studeras.

Esaiasson et al (2012:220) menar att det kan vara motiverat att inta ett material "med argumentet att det valda materialet ställer saken på sin spets". Jag tänker mig att UG som medial konstruktion vinner på att visa det som upprör och engagerar mest varför ett resonemang skulle kunna föras kring att programmet har valt ut de "värsta" kommentarerna för att göra ett bra program. Med detta följer en reservation om att det näthat som synliggörs i UG kan vara i dess mest extrema form, detta är vidare en anledning till att min studie inte bör uppfattas som ett försök att beskriva näthat generellt utan det istället bör betraktas som en fallstudie vilket utvecklas nedan.

Urvalet innefattar således enbart de 13 kvinnor som deltog i programmet och som läser upp näthat och får således betraktas som relativt smalt. Esaiasson et al (2012:219) menar att en fördel med att ha ett snävt urval är att risken minskar för att hitta det "önskade" men inte särskilt välgrundade resultatet, nackdelen är dock att forskaren kan missa något grundläggande. Eftersom jag är intresserad av hur näthat riktas mot offentliga kvinnor har det näthat som riktats mot en privatperson i programmet inte beaktats.

5.5 Genomförande

Utifrån vad tidigare forskning visat om näthat och om mäns hierarkiska överordning över kvinnor används två centrala teman som grund för tolkning. Det ena är *sexuellt våld* (se t.ex. Citron 2009a; b eller Wendt Höjer 2002) som påtalats vara en central del när det gäller näthat och mäns våld mot kvinnor och det andra är *kroppar* (Connell 2008; 2009; Foucault 2003) som visats vara nära knutet till genus.

Genomförandet av en kvalitativ innehållsanalys innefattar att läsa aktivt, att ställa frågor till texten och att undersöka om texten kan svara på dessa, texten måste läsas flera gånger för att dessa frågor ska kunna besvaras, den måste läsas både snabbt och översiktligt och långsamt och fundersamt (Esaiasson et al 2012:210). Jag har använt mig av mina frågeställningar för att få ett mer öppet förhållningsätt men även de ovan nämnda i förväg uppställda teman jag haft kring sexuellt våld och kroppen som viktig för iscensättandet av genus för att inte bli alltför bred. För att kunna besvara sina frågeställningar menar författarna att det är nödvändigt att konkretisera den allmänna problemformuleringen till preciserade frågor som ska ställas till texterna (Esaiasson et al 2012:215). Jag "frågade" (tolkade) således texterna om vilka normer och värderingar kring genus som synliggjordes i språket och hur detta språk skulle kunna förstås utifrån ett feministiskt genusteoretiskt perspektiv i relation till makt och intersektionalitet. Frågeställningarna har varit nära sammanflätade i läsningen eftersom att genus är nära knutet till makt och intersektionalitet.

Jag har läst de transkriberade kommentarerna gång på gång, både översiktligt och mer djupgående med mina teman som utgångspunkt men även försökt att vara öppen för att se om något nytt inslag kan urskiljas. I och med att jag hade sett trailern för programmet tidigare hade jag en förförståelse om vad näthatet grovt sett skulle handla om (trailern ingår dock i materialet varför förförståelsen torde vara relativt transparent för läsaren). Dessa föreställningar i samband med min feministiska förförståelse har påverkat tolkningen. Jag menar dock att mina teman kring sexuellt våld och kroppen som central har funnit stöd i tidigare forskning varför dessa är adekvata att använda samtidigt som Shreier (2012:4) har påpekat att om nya intressanta teman uppkommer under analysen kan dessa innefattas. I mitt fall blev detta aktuellt då två nya inslag återkom i kommentarerna som jag tolkade som underordning och antifeminism. Jag transkriberade näthatet och läste sedan kommentarerna var för sig. Sedan försökte jag som ovan nämnt se vilka manifesta inslag som kunde utläsas och om de skulle kunna falla in under mina teman kring kroppen eller sexuellt våld. De som inte ansågs innefatta sådana inslag placerades i ett eget dokument. De kommentarer som utgjorde "nya" varianter på näthat lästes igen och tolkades sedan som två nya teman: underordning och antifeminism. Detta eftersom att många kommentarer använde ett manifest kränkande språk som jag har tolkat som att syfta till att underordna kvinnor och att manifesta antifeministiska inslag synliggjordes. Slutligen hade jag således fyra dokument då näthatet tolkades som att röra sig kring fyra teman; kroppen, sexuellt våld, underordning och antifeminism.

Utifrån dessa initiala indelningar synliggjordes även underkategorier som till exempel att kvinnan beskrivs som oattraktiv för andra män under huvudtemat kroppen, heterosexualitet som en viktig komponent i sexuellt våld och försök att tysta kvinnorna som återkommande i temat underordning. Jag har under arbetets gång med tolkningen flera gånger övervägt huruvida det vore mer lämpligt att slå ihop mina i förväg uppställda teman då de visat sig vara nära knutna till varandra. Jag har på grund

av detta valt att redogöra för näthat i relation till kroppen och sexuellt våld tillsammans då jag anser att de gemensamt ger en större förståelse för hur näthat ser ut än om jag skulle redovisat dem var för sig. Detta eftersom det sexuella våldet som synliggjorts handlar om våld mot just kvinnokroppen som objektifieras och av de kommentarer som rör kroppen är även majoriteten tolkade med en sexuell underton.

5.6 Validitet och reliabilitet

Med begreppet validitet avses att en mätmetod är valid om den mäter vad den avser att mäta, i kvalitativa studier handlar validitet främst om huruvida den undersökning som genomförs för att besvara en frågeställning faktiskt kan ge svar på denna fråga (Bergström & Boréus 2005:34). Samtidigt är forskaren med och konstruerar sitt studieobjekt och ens förförståelse påverkar vilka svar som kan ses, forskaren själv är således viktig att beakta. Möjligheten till god validitet ökar om forskaren ökar förståelsen av sina egna förförståelse (Bergström & Boréus 2005:34–35). Då jag vill vara öppen med att jag utgår ifrån en feministisk position hoppas jag att läsaren kan ha ett kritiskt förhållningsätt till resultatet och hur mitt feministiska perspektiv kan ha påverkat resultatet.

Med god reliabilitet avses i kvalitativa studier att vara noggrann i alla led i sin studie. I textanalys är det ofta tolkningsaspekten som berörs av reliabiliteten och därför måste textläsningen vara tillräckligt noggrann för att uppfylla studiens syfte (Bergström & Boréus 2005:34–35). Även Esaiasson et al (2012:63) menar att bristande reliabilitet ofta uppstår genom slumpmässiga eller slarvaktiga fel under datainsamling eller analysen och kan handla om hörfel, missförstånd, ouppmärksamhet och liknande. I mitt fall skulle en bristande reliabilitet kunna bero på att jag har hört fel då jag transkriberade näthatet från programmet då det var kvinnorna själva som läste upp det. Detta gör att jag t.ex. kan ha missat betoningar på ord eller utropstecken som använts i den ursprungliga kommentaren. Detta är något som studien skulle kunna kritiseras för men jag menar att då det är det manifesta budskapet, alltså "orden i sig" som analyseras är det av mindre vikt vilket ord som betonas eller vart skiljetecken förekommer. Något som talar för god reliabilitet är att slutsatser dragna utifrån materialet understöds av citat vilket förhoppningsvis gör mina resonemang så transparenta som möjligt för att läsaren själv ska kunna skapa sig en uppfattning om tolkningen (Esaiasson et al 2012:224).

Shreier (2012:23) har påtalat att traditionella krav på objektivitet snarare bör ersättas med reflexivitet inom kvalitativ forskning. Eftersom att forskaren själv är med och påverkar forskningsprocessen kommer resultatet att bli olika beroende på vem som utför tolkningen. Vad gällande reliabilitet menas att detta är svåröversatt rakt av till kvalitativ forskning. Istället avses med reliabilitet på ett liknade sätt som Bergström och Boréus (2005:35) ett systematiskt tillvägagångssätt, att alla steg i forskningen är transparenta för de som läser och att det sker en exakt redogörelse över hur forskaren har kommit fram till sina slutsatser (Steinke 2004 i Shreier 2012:26–27). När det gäller validitet inom kvalitativ

forskning menar Shreier att detta bör löpa som en röd tråd där forskningen har utförts på ett systematiskt sätt, att analysen och resonerandet är transparent, att metoden och designen är adekvat i förhållande till frågeställningarna och att alternativa tolkningar och tolkningar som går emot ens slutsatser har diskuterats. Författaren menar att validitet krävs i ett smalt avseende i och med i vilken utsträckning ens analysinstrument har hjälpt en att mäta det som avsågs att mätas samt att det ska finnas en röd tråd av hög kvalitet i hela forskningsprocessen (Shreier 2012:27). Jag menar sammanfattningsvis att studien kan antas ha relativt god validitet och reliabilitet.

5.7 Vetenskapsteori och förförståelser

Bergström och Boréus (2012:26,28–29) menar att vetenskapsteori grovt sett handlar om ontologi som innebär vad som är verkligt och vad som kan antas existera samt om epistemologi som innebär grunderna för vårt vetande och frågor om kunskap. Utifrån dessa grunder antar uppsatsen ett konstruktivistiskt perspektiv där forskaren med sina idéer och begrepp konstruerar verkligheten och inte avbildar den (Sohlberg & Sohlberg 2009:13). Socialkonstruktivism fokuserar på hur människor i interaktion konstruerar mening, positioner och regler och är en inriktning som tar avstånd från en positivistisk kunskapssyn (Sohlberg & Sohlberg 2009:255). Burr (1995:3-4) beskriver socialkonstruktivism som anti-essentialistisk och anti-realistisk och menar att ansatsen utgår från en syn på kunskap som socialt konstruerat och att kunskap inte är något som bara går att inhämta. Ansatsen ifrågasätter i likhet med det poststrukturalistiska perspektivet kategoriseringar som tas för givna och författaren menar istället att det är vi människor som värderar och tillskriver dessa kategorier innebörder. Språket skapar således verkligheter. Vidare menar Burr (1995:3) att sättet vi förstår omvärlden på är kulturellt och historiskt betingat vilket innebär att synen på till exempel män och kvinnor ser olika ut beroende på var man befinner sig och när man befinner sig där. Synen på kunskap är att kunskap uppnås genom social interaktion, vi konstruerar således kunskap om verkligheter tillsammans varför språket är betydelsefullt.

Den poststrukturalistiska feminismen är central i uppsatsen och bör därför problematiseras. Kritik som riktats mot ansatsen är att den på grund av sin relativistiska ton där sanning ses som relativ beroende på vem som beskriver den omöjliggör en feministisk grundad politisk hållning. Detta eftersom det då inte går att mena att den feministiska uppfattningen är mer sann än t.ex. den androcentriska (Ericson 2005:52). Ericson (2005:53–54) tar upp ytterligare kritik mot postmodern feminism och menar att en alltför stor betoning av språket kan leda till att det reella förtrycket som utövas mot kvinnor glöms bort. Detta har även Davies (2001:16) diskuterat och frågat sig om en postmodern ansats som tillskriver lika hög validitet till alla perspektiv och röster kan användas om forskning ska kunna leda till förändring. Kan en postmodernistisk feminism då exempelvis ha en syn på verkligheten som är förenlig med huvudtanken om att förändra samhället så att män inte överordnas kvinnor om ingen sanning ses som mer rätt än en annan? (Ericson 2005:53).

Forskning syftar till att medla mellan olika konstruktioner av verkligheter och att forska innebär att skapa en större förståelse för dessa varierande bilder inom vilka även forskarens egna konstruktioner av verkligheten ingår (Davies 2001:6). Jag vill därför skapa en större förståelse för hur näthat *kan* se ut, och då ur ett feministiskt perspektiv. Det skulle förmodligen inte bli samma beskrivningar av verkligheten om studien gjordes ur till exempel ett juridiskt perspektiv för att kartlägga vilket språk som går att klassa som kriminella handlingar såsom olaga hot, förtal eller liknande.

Davies (2001:7) menar att reflexivitet i sin mest transparanta form uttrycker forskarens medvetenhet om de nödvändiga kopplingarna som bör göras mellan undersökningen och hur forskaren har påverkat den. Vidare påpekar författaren att inom en mer radikal definition av reflexivitet ryms en föreställning om att aktiviteter och resultat av forskning om samhället både konstrueras av och reflekterar både den bredare sociokulturella kontexten av forskare och den disciplin forskaren befinner sig inom. Detta menar jag skulle kunna kopplas till mina positioneringar som kriminologistudent och som genusvetenskapsstudent vilket har påverkat hur jag uppfattar mäns våld mot kvinnor. Jag har läst om mäns våld mot kvinnor både ur ett kriminologiskt och ur ett genusvetenskapligt perspektiv vilket har färgat mig. Det bör föras ett resonemang kring att en exempelvis historiestudent som läst genus inom just den kontexten skulle ha påverkat forskningsprocessen annorlunda och därmed även skulle kunna ha fått ett annorlunda resultat. Davies (2001:15) rekommenderar att forskaren istället för att försöka göra sig osynlig för att vara objektiv bör dennes roll göras central. Genom att synliggöra forskarens roll i produktionen av resultatet undermineras tolkningsföreträdet så att tolkningarna istället blir ett av flera möjliga perspektiv.

5.8 Etiska överväganden

När det gäller Vetenskapsrådets (VR) (2002:5) forskningsetiska principer stipuleras fyra centrala krav. Det första berör informationskravet där forskaren ska informera de som berörs av forskningen om studiens syfte och att deltagandet är frivilligt och att de har rätt att avbryta sin medverkan samt att materialet som erhålls enbart kommer att användas i forskningssyfte. Det andra kravet som påtalas av VR (2002:9) är samtyckeskravet som innebär att deltagarna själva har rätt att bestämma över sin medverkan. Det skulle i enlighet med dessa kunna tolkas som etiskt problematiskt att kvinnorna vars näthat diskuteras i studien inte har blivit tillfrågade att delta. Dock påtalas det av VR (2002:7,9) att en mer passiv insats av studiedeltagaren inte innefattas av samma krav då t.ex. uppgifter om deltagarna inhämtats via massmedier. Eftersom det material jag använder i uppsatsen utgår från de kommentarerna som kvinnorna har valt att läsa upp i ett tv-program får det anses vara mindre etiskt känsligt att använda dessa som exempel på hur näthat kan se ut.

Det tredje kravet är konfidentialitetskravet som avser att uppgifter om studiedeltagarna ska ges största möjliga konfidentialitet och att personuppgifter ska förvaras på ett sätt där obehöriga inte kan

ta del av dem (VR 2002:12). I relation till min studie blir detta krav mindre relevant eftersom materialet rör redan publicerat material där kvinnorna gått ut med sina namn. Jag återger dock inte vilka kvinnor som läst upp vilka citat eftersom det inte anses relevant i förhållande till studiens syfte. Det sista kravet som bör diskuteras är nyttjandekravet som avser att uppgifter om studiedeltagare endast får användas för forskningsändamål (VR 2002:14). Detta krav blir i likhet med konfidentialitetskravet mindre tillämbart i min studie eftersom materialet i sig är tillgängligt för allmänheten.

Ur etisk synpunkt bör det diskuteras huruvida det sker en definition av kvinnor som utsatta för män vilket skulle kunna kopplas till stereotypa föreställningar kring kvinnor som passiva och män som aktiva. Kvinnorna i studien ges inte heller tillåtelse att göra motstånd mot det näthat som de har delat med sig av varför en alltför passiv bild riskerar att målas upp samtidigt som mäns upplevelser av utsatthet för näthat förbises. Listerborn (2002) redogör för hur diskussioner kring kvinnor som rädda kan stigmatisera dem till maktlösa offer och skriver att;

Risken med att kvinnor framställs som offer och män som förövare är just att lösningen då tenderar att bli att kvinnor behöver beskyddas, vilket är den andra sidan av ett patriarkalt tänkande - antingen kvinnan som offer som måste få beskydd, eller också anses kvinnan ha sig själva att skylla ifall något händer om hon deltar i det urbana livet på lika villkor (Listerborn 2002:89).

En studie ur ett feministiskt perspektiv som vill synliggöra maktförhållanden och förändra dessa skulle då istället kunna ha motsatt effekt där kriminalpolitiska implikationer som följer kan bli att kvinnor återigen behöver beskyddas och tas om hand om vilket anspelar på kvinnan som passiv. Wendt Höjer (2002:182) diskuterar hur det inom feminismen har förts argument kring hur innebörden av att ständigt framhäva könskategorierna och tydligt koppla dessa till över- och underordning riskerar att befästa en våldsdiskurs där kvinnor cementeras in i en ny förtryckande ordning. Maktbalansen etableras ju då istället för att utmanas om könskonstituerande dikotomier i form av aktör/offer och makt/maktlös ständigt rekonstrueras. Detta är även något som bör problematiseras i min uppsats eftersom jag tillskriver kvinnor en identitet som utsatta och män en identitet som näthatare.

Walklate (2007:52) påtalar på liknande sätt att kritik som riktats mot feministisk viktinologisk forskning när det gäller sexuellt våld är att brottsoffer likställs med kvinnor och förövare med män vilket utelämnar mäns upplevelser av utsatthet. Det skulle kunna upplevas som att det sker en uppdelning mellan att kvinnor definieras som "goda" och män som "onda" eftersom det enbart diskuteras kring män som utsätter kvinnor för näthat. En traditionell uppdelning som mer ofta än sällan görs inom kriminologiska studier är just män som förövare och kvinnor som offer vilket kan vara problematiskt eftersom jag själv reproducerar en bild av kvinnor som utsatta och som underordnade i

relation till män. Jag anser dock att det är viktigt att synliggöra maktstrukturer för att en förändring ska vara möjlig varför jag väljer att behålla denna uppdelning.

Ytterligare en etisk aspekt som jag har funderat över är huruvida jag bör återge kommentarerna? Det får anses som problematiskt att näthatarna får mer uppmärksamhet och att deras åsikter sprids men jag anser att då de åtföljs av en kritisk diskussion är återgivande motiverat samt då de är viktiga för transparensen i mina tolkningar.

6. BESKRIVNING OCH ANALYS AV RESULTAT

Jag redogör nedan för vilket språk som använts i näthat och analyserar det ur ett feministiskt genusperspektiv i relation till makt och intersektionalitet. Jag vill redan här varna för att språket som används i näthatet är grovt. Analysen utgår från de teman som funnits i kommentarerna och näthatet återges i sin helhet för att kunna visa hur och varför jag tolkat texterna som jag gjort. Jag börjar med att redogöra för mina i förväg uppställda teman; "kroppen" och "sexuellt våld" tillsammans då de påvisats vara nära knutna till varandra och hur näthatet förhöll sig till dessa och redogör sedan för två nya teman som synliggjordes under analysen; "underordning" och "antifeminism". Avslutningsvis gör jag en kort sammanfattning.

6.1 "Kroppen" och "Sexuellt våld"

"Fet, ful och äcklig, det är vad du är. Din jävla slyna. Du och din fula lilla Breivik-unge ska dö".

"Du är så hiskeligt ful att det är helt ofattbart att du fått jobb på tv, det är så konstigt att just du är så groteskt ful när alla andra är så vackra. Du är utan konkurrens, Sveriges absolut fulaste kvinna."

"För lite manligt könsorgan".

"När fick du ligg senast och hur ful var den mannen? Ja, jag har inte knullat på ett par månader tänker inte förneka det men undrar vilken jävla dåre som skulle stoppa kuken i dig. Kan jag få se en bild på den mannen? För själv skulle jag inte ta på dig om du ens erbjöd mig 100,000 kr. Testa, jag skulle inte ens kyssa dig för en miljon kr. Testa och gör det experimentet med folk inom Flashback och se om du ens kan få en kyss med det där ansiktet och om du lyckas få en kyss och spela in det, bevisa att mannen ej är homosexuell".

Majoriteten av kommentarerna ovan har tolkats som att röra kroppen med sexuella anspelningar. Kommentarerna har vidare tolkats in i två underteman där kroppen antingen konstrueras som "oattraktiv för män" eller som en kropp som "har haft för lite sexuellt umgänge med män". Wendt Höjer (2002:30) menar att offentliga kvinnor som tar plats, vilket kvinnorna i materialet får anses göra då de bland annat är journalister, bloggare, programledare och samhällsdebattörer, kan uppfattas som "för lite" kvinnor och därmed benämns som mindre sexuellt attraktiva eftersom de utmanar den förväntade kvinnligheten. Detta menar jag kan ses i kommentarerna där kvinnan beskrivs som "ful, fet och äcklig", en annan har även fått "för lite manligt könsorgan". En kommentar inleds med "när fick du ligg senast?" och fortsätter med "vilken jävla dåre skulle stoppa kuken i dig" och "om du lyckas få en kyss... bevisa att mannen ej är homosexuell" vilket implicerar att det eftersträvansvärda för kvinnor är

att inbjuda till och ha heterosexuella relationer och/eller penetrerande samlag. Detta är något som ligger i linje med vad den heterosexuella matrisen fastställer där kvinnor och män görs till kontraster som förväntas åtrå, begära och ha sex med varandra (Ambjörnsson 2006:112–113).

Kommentaren som inleds med "Du är så hiskeligt ful..." skulle även kunnat tolkas som underordnande men jag har valt att tolka den som att relatera till kroppen då jag förstår den i relation till "den manliga blicken" som menar att kvinnokroppen i heterosexistiska kontexter främst blir till för mannens beskådning (Messerschmidt 2004:48). Att kvinnan är ful gör det ofattbart för näthataren att hon ska få arbeta inom tv, samtidigt menas inte enbart att kvinnan är ful, utan hon är ful i relation till alla andra kvinnor som är vackra. Den hegemoniska maskuliniteten menas upprätthålla mäns makt över kvinnor eftersom motsvarigheten; "emphasized femininity" underordnas den då den är "oriented to accomidating the interests and desires of men" (Connell 1987:183 i Messerschmidt 2004:42). Hon skulle därför kunna upplevas som att "misslyckas" med att tillfredställa mäns intressen och önskemål och därmed misslyckas med att förhålla sig till en normativ femininitet och passera som en respektabel kvinna (Lander 2003:41).

Åtta stycken kommentarer i materialet tolkades som manifest språk kring sexuellt våld (de åtta första) och ytterligare tre tolkades som hot med latent sexuella inslag;

"Nu är tiden inne, det är nu vi ska mötas och ha sex. Jag kommer vänta på dig utanför tvhuset. Säger du nej så väntar kroppsstyckning sen ska jag hänga upp alla delar i köttkrokar. Efter det kommer jag steka dina bröst i smör, mm det ska bli gott. Gå till polisen du, jag är inte rädd för dom, polisjävlarerna".

"Håll käften med dina muslimälskande åsikter. Flytta ut till Tensta och bli gruppvåldtagen. Du behöver straffknullas och utsättas för hedersvåld så att du fattar vad det innebär att få hit en massa muslimer".

"Skulle gärna se bilder på hennes döda kropp, grovt våldtagen och sen dödad av en neger".

"XX, jag önskar att Tupac⁸ levde och våldtog dig".

"Maken till hjärnslö människa har jag aldrig varit med om, hoppas du blir våldtagen ditt pissluder".

"Jag hoppas att du eller dina barn, nära och kära våldtas inom kort. Inte för att jag bryr mig om er men för att ni ska vakna upp till den bittra sanning som fler och fler av oss vanligt folk fått vakna upp till"

"Jag hoppas att dina barn blir våldtagna".

"Din pryda jävla subba, jag orkar inte höra din jävla röst. Det du behöver, det är och knullas sönder med ett basebollträ".

"Bitch I will find you and fucking kill you, stupid hoe".

"En natt kommer vi stå utanför din dörr, ditt äckliga luder, det blir en rolig natt."

"Du är en riktig slyna och hora, och du har två veckor kvar att leva, jag kommer visa att jag menar allvar".

Även i dessa kommentarer är kroppen central, detta kan synliggöras i den första kommentaren som påtalar att om kvinnan inte går med på att ha samlag med honom kommer hon att kroppsstyckas. Det

⁸ Kvinnan som fick den här kommentaren hade skrivit ett inlägg på Hennes & Mauritz facebookside där hon bad dem sluta sälja en tröja med ett tryck av Tupac på då denne tidigare blivit dömd för sexualbrott.

heterosexuella samlaget och begäret blir återigen centralt i konstruktionen av maskulinitet, mannen insinuerar att kvinnan bör ha samlag med honom i meningen "... det är nu vi ska mötas och ha sex" men att om hon skulle vägra kommer hennes kropp att straffas. Majoriteten av de andra kommentarerna uttrycker en önskan om att kvinnorna eller deras anhöriga ska våldtas. En man menar att "Det du behöver, det är och knullas sönder med ett baseballträ". En annan kommentar uppmanar till att en kvinna ska "bli gruppvåldtagen" och att hon borde "straffknullas". Språket är således grovt sexualiserat och kränkande då kvinnorna benämns som "stupid hoe", slyna och hora", "ditt äckliga luder", "din pryda jävla subba" och liknande.

Wendt Höjer (2002:8,24) har menat att mäns våld mot kvinnor är en viktig del i en ojämlig genusordning och att det explicita eller implicita hotet om våld påverkar relationer mellan kvinnor och män. NTU (2012:16) visade även att kvinnor tillsammans med utrikes födda personer uppgav att de kände sig otrygga eller oroad för brott och att de påverkades av denna rädsla genom att anpassa sitt beteende efter detta. De upplevde även att deras livskvalitet påverkades. Listerborn (2002:35) menar att kvinnor objektifieras och görs till kropp och att medvetenheten om kroppen som sårbar och underordnad det manliga våldet är en ansenlig del i kvinnors rädsla. Listerborn (2002:83) menar därför att ingjutandet av rädsla för våld bör ses som ett strukturellt maktutövande. Jag har tolkat kommentarerna som att ingjuta rädsla hos kvinnorna för att kunna underordna dem. Detta återfinns i kommentarer som till exempel; "En natt kommer vi stå utanför din dörr, ditt äckliga luder, det blir en rolig natt" och "... du har två veckor kvar att leva, jag kommer visa att jag menar allvar".

Citron (2009a:77) har visat att kvinnans etnicitet har betydelse för näthatet. Detta förhållande har påvisats i uppsatsen på ett vad jag tolkat som "motsatt" sätt. Med detta menas att de kvinnor som ingår i materialet är vita men främlingsfientliga tillmälen kopplat till bland annat muslimer och icke-vita har använts vilket jag har tolkat som att på något sätt stärka den "svenska" identiteten/maskuliniteten som nära relaterat till vithet och jämställdhet (Hübinette & Lundström 2011:44). I relation till intersektionalitet har det i analysen framkommit fem manifesta inslag av främlingsfientlighet där kommentarerna tematiserats under antifeminism, underordning och sexuellt våld.

Ett exempel på hur näthat och genus präglas av både kön, sexualitet och etnicitet är kommentaren; "Håll käften med dina muslimälskande åsikter. Flytta ut till Tensta och bli gruppvåldtagen. Du behöver straffknullas och utsättas för hedersvåld så att du fattar vad det innebär att få hit en massa muslimer". Detta har jag tolkat som att implicera att svenska kvinnor har det tillräckligt "bra". Inser hon inte det, förtjänar de att se vad "icke-vita" män skulle göra med hennes kropp, nämligen "straffknullas och utsättas för hedersvåld". En annan kommentar är: "Skulle gärna se bilder på hennes döda kropp, grovt våldtagen och sen dödad av en neger". Att begreppet "neger" används tolkar jag som rasistiskt

och som ett sätt att försöka kränka kvinnan ytterligare då det på något sätt verkar uppfattas som grövre av näthataren att bli utsatt av en icke-vit man än av en vit man.

Sverige definieras ofta som ett jämställt land men det har påtalats att tanken om en jämställd vithet och svenskhet kräver icke-svenska och icke-jämställda förhållanden som motsats (Hübinette & Lundström 2011:48–49). Detta menar jag kan ses i kommentaren där kvinnan uppmanas att flytta till Tensta och uppleva deras syn på kvinnor för att kunna hävda sin egen maskulinitet som "bättre". Hübinette och Lundström (2011:48) har påtalat att det finns en risk att "vit" feminism i Sverige bortser från hur rasism är relaterat till genus, den svenska jämställdheten lyfts ofta fram som framgångsrik men är kopplat till en nationell identitet om vithet som utesluter personer med utländsk bakgrund. "Vi" är jämställda men inte "dem". För att bibehålla den svenska konstruktionen av jämställdhet framställs därför icke-vita som icke-jämställda (Hübinette & Lundström 2011:48). Meningen "Flytta ut till Tensta och bli gruppvåldtagen" implicerar en rasistisk ton då området i Stockholm har en hög andel invånare med utländsk bakgrund. I kommentaren intraagerar således både sexualitet, föreställningar om till exempel religion och kulturella föreställningar om hedersvåld. Det vore således svårt att tematisera kommentarer som till exempel enbart sexuellt våld eftersom det främlingsfientliga präglar dem varför en intersektionell analys är viktig.

Att utöva våld har påvisat vara en viktig del i att vara maskulin (Kimmel 1994:126). Även Connell (2008:122) menar att marginaliserade maskuliniteter kan hävda sig gentemot andra män och markera sin maskulinitet genom sexuellt våld mot kvinnor. Det skulle kunna leda till i att stämningen i till exempel ett kommentarsfält eldas upp om män driver på varandra och grövre språk används mot kvinnor som ett sätt att visa sig maskulin. Detta skulle då kunna förklara den genomgående aggressiva tonen i många av kommentarerna. En koppling som kan göras är att näthatare som upplever att de inte har makt över kvinnor kanske använder ett ännu grövre språk för att befästa sin överordning på Internet. Connell (2009:107–108) diskuterar kring Foucaults resonemang om hur makt utövas diskursivt och har en direkt effekt på våra kroppar. Om kommentarerna då tolkas som att vilja ingjuta rädsla hos kvinnorna kan det ses som en diskursiv maktutövning för att tysta och underordna dem. Mjukvaruutvecklaren Kathy Sierra ställde till exempel in framträdanden och var rädd för att lämna hemmet och slutade även blogga efter att hon hade blivit utsatt för näthat. Detta skulle kunna ses som ett konkret exempel på hur mäns näthat är en maktutövning som reproducerar en ojämlig genusordning.

En tolkning som kan göras är den som bland annat Collier (1998:12) och Pettersson (2003:141) har påpekat om att maskuliniteter och femininiteter konstrueras utifrån motpoler. Även Naffine (1996:90) har påpekat att maskuliniteter inte är förutbestämda utan att de skapas som en motsats till

femininiteter och därför blir maskulinitet det som femininitet inte är. Näthatarna vill då visa att de inte är passiva och hotar med våld för att skilja sig från det feminina.

Att maskulinitet manifesteras utifrån våld synliggörs bland annat i kommentarerna: "du har två veckor kvar att leva, jag kommer visa att jag menar allvar", "Bitch I will find you and fucking kill you, stupid hoe" och "En natt kommer vi stå utanför din dörr, ditt äckliga luder, det blir en rolig natt." Pettersson (2003:140) har beskrivit hur våld kan vara ett sätt att göra maskulinitet på eftersom våld blir ett sätt att utöva dominans genom och därmed framställer sig näthataren som maskulin. Att alltid vara redo att använda våld och att utstråla en "aura of manly daring and aggression" har på liknande sätt menats vara ett sätt att iscensätta maskulinitet på (Kimmel 1994:126)

I relation till detta menar jag att i de ovanstående kommentarerna skapar männen överordning och maskulinitet genom att med språket underordna och därmed dominera kvinnorna och samtidigt göra dem till främst kroppar. Dessa kroppar är antingen oattraktiva för män/har haft sexuellt umgänge med män för lite eller ska bli utsatta för sexuellt våld. Den ultimata förolämpningen verkar i det ena fallet vara en kropp som ingen vill "stoppa kuken i", i det andra fallet ska kroppen våldtas eller dödas. Detta är ett intressant förhållande, kvinnorna är oattraktiva och därmed vill ingen ha sex med dem men samtidigt ska kvinnorna våldtas. Messerschmidt (2000:99–100) har påvisat att sexuellt våld mot kvinnor kan användas som ett sätt att konstruera makt där kvinnokroppen "erövrar". Detta skulle därför kunna implicera att våldtäktshoten snarare handlar om maktutövning än om en sexuell handling.

Wendt Höjer (2002:30–31) har påtalat att kvinnors delaktighet i offentligheten kan göra att de uppfattas som oattraktiva vilket diskuterades ovan men författaren påtalar även att de riskerar att bli enbart sexualiserade objekt som ska vara sexuellt tillgängliga för män. Jag tolkar således näthat som ytterligheter där en kvinna definieras som antingen oattraktivt för män eller som en kropp tillgänglig för män, antingen är kvinnan asexuell eller enbart sexuell. Även Pettersson (2003:142) har påtalat att en aspekt av att vara kvinna är att åtrås av män, om kvinnorna då beskrivs som oattraktiva blir de konstruerade till "sämre" versioner av den ideala femininiteten.

Collier (1998:142) har visat att sexualitet är en viktig del i att vara maskulin och att det främst är heterosexualitet och sexuella praktiker som penetrerande samlag som premieras vilket visats sig i min analys. Detta kan således appliceras på näthatet men jag menar att en skillnad är att det inte enbart finns uttalade våldtäktshot som i att mannen själv ska våldta och visa sig heterosexuell och handlingskraftig. Det förekommer även språk som "önskar" att kvinnorna eller deras anhöriga ska våldtas av någon vilket jag har tolkat som att maskulinitet även kan ta sig uttryck genom att objektifiera kvinnor till en passiv kropp som kan och bör våldtas och därmed positionerar näthatarna

sig själva över denna passivitet i likhet med Naffines (1996:90) diskussion om maskulinitet som konstruerat utifrån vad femininitet inte är.

6.2 "Underordning"

"Gå och dränk dig, du måste vara felknollad"

"Hoppas detta pissdränkta fittluder till hipsterkryp går och dränker sig i närmaste handfat omgående."

"Såna som du förstör Sverige, vem tror du att du e, jävla kärring"

"Patetiska kräk"

"Asså skjut dig själv, silly women"

"Dumma slyna"

"Dö, kan du inte bara dö"

"Jävla fitta, alltså stinkande fitta."

"Du ska bara hålla käften, fitta"

"Det har ju visats sig förut, att nån känt igen en propagandaspridande kackerlacka, eller ett svenskfientligt svin, på gatan eller i ett varuhus".

Kommentarerna ovan har tolkats som att vara i syfte att underordna kvinnorna, jag har tolkat vanliga inlägg som försök att tysta kvinnorna eller att underminera dem. Ordet "fitta" används ofta vilket jag har tolkat som ett skällsord och jag har uppfattat det som att ordet används för att förstärka "argument" eller hån som till exempel; "Du ska bara hålla käften, fitta" eller "Hoppas detta pissdränkta fittluder till hipsterkryp går och dränker sig...". Jag har vidare uppfattat dessa kommentarer som försök till att trycka ned dessa offentliga kvinnor så att de ska "veta sin plats". Språk som "pissdränkta fittluder" och "Jävla fitta, alltså stinkande fitta" kan tolkas som ett manifest språk för att förminska kvinnorna genom hån samtidigt som de reduceras till ett kön och underordnas för att de är just kvinnor.

Pettersson (2003:142) har beskrivit hur en dimension av genus är konstruktionen av maskulinitet som "rationell" och femininitet som "irrationell". Detta skulle kunna anses understött i och med att männen använder ett språk avsett att förminska kvinnorna som till exempel; "Dumma slyna", "... silly women", "patetiska kräk" och "... du måste vara felknollad"⁹. Det sker således en underminering av kvinnor som tar och har utrymme. Återigen synliggörs även en sexuell underton med begrepp som "slyna" och "felknollad".

Offentliga kvinnor kan utifrån en patriarkal genusordning upplevas som provocerande då de utmanar mäns maktpositioner. Kvinnorna gör anspråk på det traditionellt manliga utrymmet och därmed den traditionellt manliga makten varför näthatarnas språk skulle kunna uppfattas som ett försök att återställa denna genusordning. Citron (2009b:389) menar att näthat i form av objektifiering av kvinnor kan förstås som ett försök att återupprätta patriarkatet som det var innan jämställdhetsfrågor började

⁹ Begreppet "felknollad" kan definieras som slang som innebär att kvinnan är "knäpp" eller säger något konstigt.

tas upp. Näthatarna skulle därför kunna uppfattas som att de genom att underordna kvinnor i näthat försöker bekräfta sin överordning och sin makt.

Connell (2008:96–97) har påpekat att den manliga kroppen har förlorat ett sätt att iscensätta fysisk maskulinitet i och med intåget av informationssamhället och mer stillasittande yrken då tidigare yrken där traditionell fysisk kraft använts för att iscensätta maskulinitet idag är mindre vanliga. Ett resonemang som kan föras är därför att mäns minskade kroppsliga makt kan ha lett till att en mer språklig maktutövning används för att eventuellt kompensera för detta. Jag menar att en möjlig tolkning kan vara att mäns minskade fysiska makt delvis kan ha ersatts med att använda hot om våld och underordning samt ett kvinnoförnedrande språk på Internet för att befästa maskulinitet och överordning. Genom att underordna kvinnor på Internet kan makten som förr utövades på mer traditionella arenor nu då även användas för att stärka mäns makt över kvinnor på denna relativt nya arena. Ett gammalt kvinnoförtryck upprepas således, men det upprepas på en ny arena.

En kvinna hotas i kommentaren: "Det har ju visats sig förut, att nån känt igen en propagandaspridande kackerlacka, eller ett svenskfientligt svin, på gatan eller i ett varuhus" vilket möjligtvis skulle kunna tolkas som en referens till mordet på utrikesminister Anna Lindh på varuhuset NK i Stockholm. Detta skulle då insinuera att avsändaren menar att kvinnan inte borde uttrycka sina "svenskfientliga" åsikter om hon inte vill bli utsatt för våld vilket tolkats som ett försök till att tysta kvinnan. Tanken om det svenska som ett ideal och svenskhet som något som inte får kränkas återkommer i näthatet. I avsnitt 6.1 "Sexuellt våld" ovan ska en kvinna utsättas för hedersvåld och gruppvåldtas för att förstå "vad det innebär att få hit en massa muslimer". En annan kvinna ska bli "dödad av en neger" och i avsnitt 6.3 "Antifeminism" synliggörs det hur svenskhet knyts an till ett ideal och till något som inte bör kritiseras. En offentlig kvinna som uttrycker "svenskfientliga" eller kritiska åsikter försöker således tystas av näthatare genom hot om våld.

Connell (2009:188) har lyft fram hur de som tjänar på att makten är ojämnt fördelad kommer att göra motstånd mot avskaffandet av den. Att försöka tysta kvinnor skulle då sammanfattningsvis kunna ses som ett försvar mot att kvinnor i offentligheten gör anspråk på (maskulint) utrymme och åsikter. I Politikernas trygghetsundersökning (2012) har det till exempel beskrivits hur kvinnliga och manliga politiker är lika utsatta för upprepade trakasserier men att kvinnor i högre grad utsätts dagligen. Det verkar således som att kvinnor i det offentliga möter motstånd på grund av att de är kvinnor vilket jag menar är ett exempel på kvinnohat.

6.3 "Antifeminism"

"Enda sätter att tysta er feminister är att verkställa hoten, våld funkar nämligen, ingenting jag uppmuntrar till men så ser verkligheten ut"

"Ja, jag och mina vänner har nu varit på de hemsidor som Anders Behring Breivik var på och det var väldigt intressant, inte konstigt att Breivik blev så hatisk mot er och er feminister, jag förstår han."

”Tänk att få läsa i media att en massa svenska feministas sitter i läger i den saudiska öknen det vore jättehäftigt att få läsa om, skitkul. Ta dina feministsvin-vänner och åk dit så vi blir av med er manshatare”

”Du verkar vara en ytterst sneknullad feministhåra om vi ska utgå från dina texter”

”För visst är det så att inte enbart en våldtagen feminist är en bra feminist. En mördad feminist är en ännu bättre feminist. Varför inte börja med XX själv? Henne kan man hitta på följande adress...”.

Kommentarerna visar att det finns ett uttalat hat mot feminism och specifika feminister. Den översta kommentaren har tolkats som relativt ”saklig” men vid en djupare läsning uppenbaras en hotfull underton i och med konstaterandet om att hot om våld inte är tillräckligt. Hoten måste verkställas. De andra kommentarerna är också hotfulla då de relateras till handlingar som våldtäkt och mord. Det har påtalats att explicita eller implicita hot om våld och därmed insikten om att våld är en ständig risk påverkar genusrelationerna mellan kvinnor och män (Wendt Höjer 2002:24). Listerborn (2002:35) har i likhet med detta påtalat att medvetenheten om kvinnokroppen som sårbar för mäns våld är en viktig del i ojämlikhet. När feministiska åsikter yttras kan det då tolkas som att kvinnorna tystas med hot om våld. Även här blir Connells (2009:188) resonemang om att de som innehar makten inte frivilligt kommer att avstå från den relevant. Att ingjuta rädsla i kvinnor skulle då på liknande sätt som i avsnitt 6.1 och 6.2 kunna ses som ett försvar emot att makten utmanas och därmed ett försök från näthatarna att återställa ”nivån”.

En kommentar som jag har tolkat som att uttrycka inslag av en etnocentrism är: ”Tänk att få läsa i media att en massa svenska feminist-as sitter i läger i den saudiska öknen det vore jättehäftigt att få läsa om, skitkul. Ta med dina feminist-svinvänner...”. Detta har jag i likhet med kommentaren ovan som uppmanar kvinnan att ”Flytta ut till Tensta...” tolkat som att kvinnor anses ”ha det bra” i Sverige och inte borde uttrycka feministiska åsikter om svenska förhållanden. Att istället då åka till Saudiarabien får tolkas som ett sätt att motställa svensk kultur gentemot en kultur som föreställs innefatta ett större kvinnoförtryck. Detta ligger i linje med vad Hübinette och Lundström (2011:48) har påtalat om hur den svenska vita jämställdheten konstrueras utifrån icke-vita som framställs som icke-jämställda.

Begreppen ”manshatare”, ”feministsvin” och ”feministhåra” används i kommentarerna vilket indikerar att näthatarna anser att begrepp kring feminism är att jämförbara med skällsord. Ett underliggande budskap som kan skönjas är som ovan nämnt att feminismen i Sverige har ”gått för långt” och att kvinnorna därför istället bör ”åka till läger i den saudiska öknen” eller som i avsnitt 6.1 där en kvinna uppmanas att bli utsatt för hedersvåld och gruppvåldtäkt kopplat till muslimer. I Sverige ska kvinnor på något sätt vara tacksamma och inte uttrycka feministiska åsikter.

Det antifeministiska näthatet kan således sägas vara präglad av främlingsfientlighet. En kommentar hänvisar till exempel till ”de hemsidor som Anders Behring Breivik var på”. Det antifeministiska språket kan även här kopplas till högerextrema strömningar då Breiviks namn används i näthat för att

hota och skrämna. Dessa strukturer som förtrycker människor menar jag förstärker och föder varandra. Att hata feminister och att hata icke-vita bibehåller mäns makt över kvinnor men visar även på hur den vita svenskheten upphöjs och görs till det "rätta". Den svenska identiteten och den "rätta" maskuliniteten kopplas åter igen till vithet och jämställdhet (Hübinette & Lundström 2011:44).

I det antifeministiska näthatet är språket sammanfattningsvis främlingsfientligt, grovt och delvis sexualiserat. Språket som tolkats som grovt är bland annat begrepp som; "feministas" och "feministhora". Det kanske tydligaste exemplet på manifest antifeminism utgörs av kommentaren: "För visst är det så att inte enbart en våldtagen feminist är en bra feminist. En mördad feminist är en ännu bättre feminist. Varför inte börja med XX själv? Henne kan man hitta på följande adress...".

De antifeministiska inslagen är nära kopplade till aggression vilket har påtalats vara ett sätt att markera maskulinitet på (Kimmel 1994:126). Kimmel (1994:136) menar att män på strukturell nivå har makt över kvinnor men att det inte innebär att individer uppfattar att de själva har makt eftersom de ofta upplever att andra har mer makt än dem. Därför menar författaren att feministisk kritik ofta inte får något gehör från män vilket skulle kunna skapa en större förståelse för den ilska som uppvisas i antifeministiskt näthat. Även Pettersson (2003:141) har påtalat att enskilda män inte behöver uppfatta sig som innehavare av makt vilket kan insinuera att grovt språk används för att uttrycka en känsla av maktlöshet. Collier (1998:6) har belyst hur relationen mellan män och feministiska tankar ofta är svår då feministiska resonemang mer ofta än sällan utgår från kvinnors erfarenheter och upplevelser och inte väcker sympati hos män. Detta skulle kunna medföra att feministiska åsikter möts med aggression på grund av en upplevd maktlöshet. Messerschmidt (2000:100) har visat att våld kan vara ett tecken på maktlöshet där kvinnokroppen underkuvas för att förövaren ska kunna markera sin maskulinitet och heterosexualitet. Detta innebär återigen att Connells (2009:188) resonemang kring hur de som åtnjuter fördelar av en skev maktfördelning kommer att göra motstånd mot dess avskaffande. Om kvinnor tar makt och utrymme kan de tolkas som att bryta mot de patriarkala definitioner av femininitet som beroende och rädsla (Connell 2008:121). Därför skulle en tolkning kunna göras om att grovt språk riktas mot kvinnorna för att tysta dem i syfte att straffa dem för att utmana makten och inte bete sig som en kvinna "bör".

Eduards (2001:157–158) menar att det mest förbjudna är att beskriva män som politisk kategori och att omvandla dem till en specifik grupp som bör ta politiskt ansvar i termer av kön och makt görs därmed inte utan motstånd. Detta skulle delvis kunna förklara det kvinnohat som riktas mot offentliga kvinnor som uttrycker feministiska åsikter. Det påtalas att kvinnor genom att agera kollektivt uttrycker en politisk hållning för egen del och samtidigt pekas män ut och deras privilegium i att vara en odefinierad, skiftande och flytande kategori ifrågasätts. Jag menar att Eduards resonemang delvis är befogade men att de kan kritiseras för att beskriva män som en enhetlig grupp.

Jag har sammanfattningsvis tolkat det antifeministiska näthatet som en reaktion på att kvinnor tar plats och menar därför att näthat skulle kunna förstås som ett motstånd mot förändring där både främlingsfientligt och antifeministiskt språk vävs samman i ett och samma kvinnohat.

6.4 Sammanfattning av resultat och analys

Citron (2009b:378-380) har definierat tre centrala element i näthat. De första två avser att det är främst kvinnor och då kvinnor som individer och inte kvinnor som grupp som utsätts och det tredje avser att utsattheten innebär attacker som rör den utsattes kön på ett sexuellt hotande och nedsättande sätt och att hot om våldtäkt är vanligt. Detta har funnit stöd i analysen, språket är sexualiserat och har tolkats som att riktas mot kvinnor ett nedsättande vis. Citron (ibid.) menar även att näthatets sexualiserade språk objektifierar kvinnor vilket har funnit stöd i uppsatsen. Den heterosexuella matrisen som stipulerar att kvinnligt och manligt är motpoler som förväntas åtrå, begära och ha sex med varandra har visats sig genomsyra näthat (Ambjörnsson 2006:112–113). Detta återspeglas i kommentarer som till exempel menar att en kvinna fått "för lite manligt könsorgan", en man undrar "När fick du ligg senast...?" och en man skriver "Nu är tiden inne, det är nu vi ska mötas och ha sex". Jag har tolkat 10 stycken av totalt 30 kommentarer som manifest förnedrande utan hot om sexuellt våld, dessa har dock en sexuell ton där ord som tillexempel "slyna" och "fittluder" används. Vad gällande hot om våldtäkt och ett sexualiserat språk har jag tolkat 11 kommentarer som konkreta hot om sexuellt våld men även tre av de fyra kommentarer som kategoriserades under temat "Kroppen" har tydliga sexuella anspelningar. Fem kommentarer tolkades som manifest antifeministiska.

Citron (2009a:64;2009b:384) har påtalat att förtal och hot om våld är vanligt inom näthat men även att teknologiska attacker förekommer där online-konton hackas eller där bloggar stängs ned. Dessa attacker menas även bestå av att personlig information offentliggörs eller att rykten sprids om psykiska eller sexuellt överförbara sjukdomar (Citron 2009a:64). Detta har inte varit fallet i studien, det har inte förekommit några kommentarer som har hotat eller implicerat att till exempel en blogg ska stängas ned eller att konton ska hackas. Det som har förekommit är offentliggörandet av två kvinnors adresser där den ena näthataren uppmanar till att kvinnan ska våldtas och mördas och den andra menar att han ska hitta henne och döda henne och avslutar med "stupid hoe". Vidare menas att språket som används förstärker stereotypa former av genus vilket Citron (2009b:380) exemplifierar med uttryck som att kvinnor borde "hålla sig i köket" eller "göra någon nytta och skaffa barn". Liknande uttryck är något som jag inte har tolkat som förekommande i kommentarerna. Dock kan språket sägas förstärka kriminologiska genusstereotyper om kvinnor som offer och män som förövare, kvinnorna konstrueras som våldtagbara och männen som de som kan våldta.

Jag har tolkat hur normer och värderingar kring maskuliniteter och femininiteter tar sig uttryck i språk i näthat och hur språket kan förstås utifrån en feministisk genusteoretisk ansats med hänsyn till makt och intersektionalitet. Resultatet kan sammanfattas i att språket i näthat har visat sig vara sexualiserat, underordnande, antifeministiskt, med hot om våld och då mer ofta än sällan med sexuella anspelningar. Språket har även visat sig vara knutet till homofobiska och rasistiska föreställningar.

Iscensättningar av maskulinitet har tolkats som en positionering gentemot femininitet, männen gör genus genom att markera sig som handlingskraftiga, aggressiva, redo att använda våld och som överordnade genom att främst definiera kvinnor som kropp (och därmed passiva) i form av oattraktiva för män eller att de har haft för lite sexuellt umgänge med män. Vidare görs även maskulinitet genom att använda kränkande tillmälen riktade mot kvinnans kön och det antifeministiska språket har tolkats som nära knutet till aggression och därmed våld som en markör för maskulinitet. Det antifeministiska språket har även kopplats till en tanke om en maktlöshet hos männen eftersom enskilda män inte behöver uppleva att de är innehavare av makt varför en försvarsstrategi skulle kunna vara att hävda sin maskulinitet genom aggressiva utspel. Femininiteter har framställts främst som kroppar som det ska utövas våld emot eller som är oattraktiva men även som i form av underordning där kränkande kommentarer riktas mot kvinnorna för att de ska "tystas" och förnedras.

Den intersektionella analysen visade att genus var nära knutet till föreställningar kring vithet/svenskhet. Till exempel hotas en kvinna med att hon kan liknas vid "ett svenskfientligt svin" och i det antifeministiska språket motställs "ojämställda icke-vita" med en "jämställd svenskhet" och hänvisningar görs till bland annat Breiviks hat mot feminister som förståeligt. Kvinnohat i näthat kan därför kunna ses som en del av en större struktur där högerextrema strömningar synliggörs och tenderar att gå hand i hand med hatet som riktas då offentliga kvinnor uttrycker feministiska eller svenskkritiska åsikter.

Sammanfattningsvis visade resultatet att maktutövning i form av att objektifiera, ingjuta rädsla hos kvinnorna och/eller försök att tysta dem med hot om våld genomsyrade språket i näthat.

7. AVSLUTANDE DISKUSSION OCH SLUTSATSER

Försök till att tysta kvinnorna med hot om våld har varit ett återkommande inslag tillsammans med ett underordnade och antifeministiskt språk. Det har även förekommit främlingsfientliga kommentarer där hat mot kvinnor visade sig vara nära knutet till ett hat mot icke-vita. En slutsats som kan dras är att femininiteter tenderade att göras till att främst innebära en passiv kropp som bedömdes av män på olika sätt och att maskuliniteter gjordes främst genom benägenheten att vara redo att ta till våld och att objektifiera kvinnor till kroppar som kan "erövrats".

En intressant aspekt som framkom var att samma kvinna som beskrevs som "Sveriges absolut fulaste kvinna" även fick en kommentar om att hon skulle ha sex med näthataren och om hon inte gick med på det skulle hon kroppsstyckas. Det verkar således handla om mannens perspektiv som det giltiga. En annan intressant aspekt har varit att språket i kommentarerna vävt samman normer kring heterosexualitet med normer kring manligt och kvinnligt där heterosexualitet tas för givet som "det rätta" och där män och kvinnor "ska" begära varandra. Vidare har vithet och svenskhet kopplats till mer upphöjda former av maskulinitet då de motställts maskuliniteter som näthatarna menar utövar till exempel hedersvåld. Tendenser att överordna sig kvinnor och att samtidigt överordna sig icke-vita synliggjordes därmed i näthatet. Ett främlingsfientligt språk har således används för att förstärka en svensk och vit mer jämställd maskulinitet. Heterosexuellt begär och vithet/svenskhet blev således markörer som manifesterande en "bättre" maskulinitet tillsammans.

Connells (2008;2009) resonemang kring hegemonisk maskulinitet och Landers (2003:33) begrepp normativ femininitet har visat sig användbara i studien samt även författarnas diskussioner om kroppen som nära knutet till genus vilket synliggjorts i näthatet. Wendt Höjers (2002) kopplingar mellan våld som en faktor som upprätthåller mäns makt över kvinnor har även den visat sig användbar. De explicita eller implicita hoten om våld tillsammans med ingjutandet av rädsla som görs till något kvinnligt kontrasteras mot en maskulinitet som överordnas femininitet. Wendt Höjer (2002:25) menar att när kvinnor genom hot om våld görs till sexualiserade objekt görs samtidigt män till överordnade, kontrollerande sexuella subjekt.

Messerschmidts (2004:48) tanke om den manliga blicken kom att bli viktig för att skapa en större förståelse för hur genus görs. Kvinnorna kränktes och bedömdes som antingen sexuellt oattraktiva *för män* eller som sexuellt tillgängliga *för män* och hela tiden underordnade. Det blev således männens blick som räknas i görandet av både femininitet och maskulinitet. Butlers (1999) heterosexuella matris blev även relevant i det här sammanhanget där heterosexualiteten togs för givet och där män och kvinnor bör åtrå och ha sex med varandra. Heterosexualitet har av tidigare forskning påtalats som viktig i konstruktionen av genus vilket även synliggjordes i min analys (se t.ex. Ambjörnsson 2006; Collier 1998; Pettersson 2003).

Karlsson (2003:55) beskriver hur sexuella trakasserier reflekterar och bevarar genusnormer som syftar till att feminisera kvinnor och maskulinisera män. Därför ligger sexismen i sexuella trakasserier inte i att de skulle vara sexuella utan istället i att de används som straffande och/eller reglerande praktiker. Detta skulle kunna öka förståelsen av varför hot om våldtäkt verkar handla om maktutövning snarare än om en sexuell handling. Det menas att om en person misslyckas med att iscensätta "rätt" genus som denne person av andra anses tillhöra straffas individen för att bryta mot den rådande könsordningen (Franke 1997:696,766 i Karlsson 2003:55). Det kan därför föras ett resonemang om att

offentliga kvinnor avviker från hur en kvinna "skall vara och bete sig", och då alltså avviker från en normativ femininitet genom att ta plats och makt från män vilket bestraffas genom hot om våld och/eller förnedrande kommentarer (Lander 2003:33).

En alternativ tolkning av resultatet som kan göras är att det handlar om ett mer "generellt hat" mot de människor som uttryckt sig (kvinnorna) och inte ett kvinnohat. Då skulle språket uppfattas som främst allmänt grovt och som inte inriktat på kön. Esaiasson et al (2012:221) menar att de som producerar text inte alltid har en rationell tanke med det som blir resultatet. I min studie bör det därför betonas att näthatarnas kommentarer kan vara skrivna under korta känslostormar bakom en datorskärm och att deras kommentarer egentligen inte innebär att de vill att någon ska dö, hålla käften eller våldtas. Något som talar emot att det skulle röra sig om ett generellt hat och aggression är att det finns tydliga återkommande teman där kroppen och det sexuella våldet samt hatet mot feminister är centrala i många av kommentarerna. Kvinnors kön verkar således vara en viktig beståndsdel i detta näthat varför jag menar att näthatet i min fallstudie är ett kvinnohat. En slutsats som kan dras är att näthat kan tolkas som en del av ett större kvinnohat som reproduceras och legitimeras på Internet genom att genusordningen befästs.

En reflektion som gjordes under analysens gång var att Mollers (2007) och Edenheims (2009) kritik mot hur Connells uppdelning av maskuliniteter kan sägas vara en förenklad bild av maskuliniteter även kan vara relevant kritik mot min studie. Uppsatsen kan anses brista i att förmedla en nyanserad bild eftersom männen i studien har tolkats främst som att utöva en form av maskulinitet som relateras till en kropp som utövar våld. Jag som feministisk forskare anlägger ett kritiskt perspektiv på hur näthatarna objektifierar kvinnor till att vara främst kropp medan jag själv mer ofta än sällan objektifierar näthatarna till kroppar som är redo att använda våld. Jag menar att om våld eller aggression hela tiden kopplas till maskulinitet, alltså om att vara man innebär att utöva våld, objektifieras ju även män till att vara enbart våldsamma kroppar. Detta innebär att jag i likhet med Connell kan kritiseras för att förmedla en onyanserad bild av maskulinitet.

Eduards (2002) och Wendt Höjer (2002) menar att män objektifierar kvinnor och utövar makt mot kvinnor genom att ingjuta rädsla för våld hos dem. Jag menar att de kan kritiseras för att i viss mån själva objektifiera och "klumpa ihop" män till en grupp som inte vill ta ansvar för könsrelaterat våld. Ett exempel på hur män *inte* kan klumpas ihop till en grupp som inte vill ta ansvar är ju att det finns män som är feminister och kvinnor som är antifeminister. Eftersom jag tidigare problematiserat huruvida feministisk forskning kan cementera föreställningar om kvinnor som utsatta för våld och som ständigt sårbara vill jag problematisera hur feministisk forskning även kan tendera att definiera män som en homogen våldsam grupp vilket inte är lämpligt. I framtida studier om våld mot kvinnor där Eduards (2002) eller Wendt Höjers (2002) teorier om män på gruppnivå appliceras på individuella

män, bör forskaren därför ha ett kritiskt förhållningsätt och beakta hur det finns maskuliniteter och inte en sorts maskulinitet som är våldsutövande. Kimmel (1994:136) har menat att individuella män inte behöver uppfatta sig själva som bärare av makt varför det är viktigt att skilja på strukturell och individuell maktutövning.

Jag har diskuterat kring kvinnors rädsla men samtidigt bör det även diskuteras huruvida mäns rädsla för att undermineras som män kan leda till att ett kvinnohatande språk används i försök att "sparka nedåt" och därmed hävda sin position som överordnad man. Denna rädsla att inte bete sig i enlighet med "rätt" genus kanske leder till att hot om våld eller ett förnedrande språk används för att flytta fokus från egna upplevda tillkortakommanden och därmed ta ut sina känslor på någon annan, till exempel en offentlig kvinna som kan attackeras icke-fysiskt på Internet. Jag menar därför att våld kan förstås både som maskulinitet genom dominans men även maskulinitet i form av våld som en reaktion på en upplevd maktlöshet där kvinnor underordnas för att männen ska kunna upphöja sig själva.

Listerborn (2002:92) har påtalat att mäns upplevelser av rädsla tenderar att förbises i djupare analyser eftersom det finns ett svagt intresse för deras utsatthet. Kvinnors upplevelser av näthat har diskuterats (se t.ex. Citron 2009a; b) men en kunskapslucka verkar föreligga när det gäller mäns upplevelser av näthat. Jag menar därför att framtida studier borde undersöka hur mäns utsatthet för näthat ser ut och hur de upplever denna utsatthet. Vidare bör även kvinnor som näthatar studeras och undersöka hur de gör genus för att inte reproducera en stereotyp föreställning kring män som ständiga förövare och kvinnor som ständigt utsatta. Jag har analyserat näthat mot offentliga kvinnor i min studie men det vore även intressant att studera hur näthat mot privatpersoner ser ut. Skiljer det sig åt och i sådana fall hur? Avslutningsvis bör studier även undersöka hur ungdomar utsätts för och upplever näthat då det kan göras ett antagande om att unga personer snarast "växer upp" med, eller i alla fall spenderar mycket tid på Internet då det är en del av vardaglig social interaktion idag.

Avslutningsvis har Edwards (2002:81–82) menat att det är först när kvinnor slipper vara rädda för att bli utnyttjade, objektifierade eller utsatta för övergrepp och själva kan bestämma över sina kroppar som de kan delta i samhället som självständiga medborgare på samma sätt som män. Detta skulle då innebära att mäns näthat mot kvinnor och den rädsla som kan tänkas produceras genom hot om våld reproducerar en skev maktfördelning. Citron (2009b:376) och Chesney-Lind (2006:7) har kritiserat hur mäns våld mot kvinnor i nära relation och sexuella trakasserier på arbetsplatser tidigare ignorerats eller trivialiserats. Det är därför viktigt att ta näthat på allvar och inte avfärda det som trivialt för att kvinnor inte ska underordnas män även på Internet.

Burr (1995:3) menar att språket skapar verkligheter. Om kvinnor inom näthat definieras som en kropp som det ska utövas våld mot och män definieras som de som utövar våldet kan det diskuteras vad detta kan få för implikationer för hur vi ger uttryck för genus på andra arenor? Då uppsatsen grundar

sig i en feministisk poststrukturalistisk tanke där manligt och kvinnligt konstrueras genom språk reproducerar ju således näthatet en tanke om män som överordnade kvinnor. Ett bidrag från min studie kan därför vara att den har synliggjort hur språket i näthat kring genus är nära kopplat till kroppar, sexualitet och makt. Min studie har även visat hur näthat reproducerar mäns överordning över kvinnor genom kränkningar och ingjutandet av rädsla genom hot om våld. Internet bör därför ses som en viktig kriminologisk arena att studera i relation till mäns våld mot kvinnor. Om språk i näthat ifrågasätts och stereotypa iscensättningar av genus kritiseras, kan en förändring av språket kring manligt och kvinnligt även leda till att maktstrukturer förändras.

Utifrån min studie menar jag att Internet bör uppfattas som en ny kontext för mäns våld mot kvinnor och att det näthat som diskuterats i min uppsats är att betrakta som inget annat än ett gammalt kvinnohat på en ny arena.

8. LITTERATURLISTA

- Ambjörnsson, F (2006) *Vad är Queer?* Stockholm: Natur och Kultur.
- Bergström, G & Boréus, K (2005) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, G & Boréus, K (2012) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Burr, V (1995) *An introduction to social constructionism*. London: Routledge.
- Butler, J (1999) *Gender Trouble. Feminism and the subversion of identity*. London: Routledge. E bok.
- Campbell, M. A (2005) "Cyber bullying: An old problem in a new guise?", *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 15(1), s.68-76
- Chesney- Lind, M (2006) "Patriarchy, Crime, and Justice: Feminist Criminology in an Era of Backlash", *Feminist Criminology*, 1(6), s. 6-26
- Citron, D. K (2009a) "Cyber Civil Rights", *Boston University Law Review* 89(61), s. 61-125
- Citron, D. K (2009b) "Law's expressive value in combating cyber gender harassment" *Michigan Law Review*, 108(3), s.373-416
- Collier, R (1998) *Masculinities, crime and criminology*. London: SAGE.
- Connell, R (2008) *Maskuliniteter*. Uddevalla: Daidalos AB.
- Connell, R (2009) *Om genus*. Göteborg: Daidalos AB.
- Davies, C. A (2001) *Reflexive ethnography: a guide to researching selves and others*. London: Routledge.
- Edenheim, S (2009) "När normen granskar sig själv". *Arena*, nr 6/2009
- Eduards, M (2002) *Förbjuden handling. Om kvinnors organisering och feministisk teori*. Malmö: Liber ekonomi.
- Eliasson, M & Ellgrim, B (2006) *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer. En kunskapsöversikt*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. E bok.
- Ericson, C (2005) *Kvinnor och män i kriminalpolitiska motioner 1971-2000. En analys i ljuset av tre feministiska perspektiv*. Rapport 2005:4 Stockholm: Kriminologiska institutionen.
- Esaiasson, P. & Gilljam, M., Oscarsson, H., Wängnerud, L (2012) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Estrada, F. & Nilsson, A (2004) "Exposure to threatening and violent behaviour among single mothers", *British Journal of Criminology* 44(2), s.168-187

- Fahlgren, S & Sawyer, L (2005) "Maktrelationer och normaliseringsprocesser i välfärdsstaten", *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 26(2/3), s.95-106
- Foucault, M (2003) *Övervakning och straff*. Lund: Arkiv förlag.
- Franks, M. A (2012) "Sexual Harassment 2.0", *Maryland Law Review*, 71(3), s.655-704
- Gemzöe, L (2002) *Feminism*. Stockholm: Bilda.
- Gothlin, E (1999) *Kön eller genus*. Göteborg: Nationella sekretariatet för genusforskning.
- Halder, D & Jaishankar, K (2011) "Cyber gender harassment and secondary victimization: A comparative analysis of the United States, The UK, and India", *Victims & offenders. An international journal of evidence-based research, policy and practice*, 6(4), s.386-398
- Hearn, J. & Pringle, K., Müller, U., Oleksy, E., Lattu, E., Chernova, J., Ferguson, H., Holter, G, Ø., Kolga, V., Novikova, I., Ventimiglia, C., Olsvik, E., & Tallberg, T (2002) "Critical studies on men in ten European countries: (1) The state of academic research, *Men and Masculinities*,4(4), s.380-408
- Hübinette, T & Lundström, C (2011) "Sweden after the Recent Election: The Double-Binding Power of Swedish Whiteness through the Mourning of the Loss of 'Old Sweden' and the Passing of 'Good Sweden". *Nordic Journal of Women's Studies*, 19(1), s.42-52
- Johansson T. & Kuosmanen J (2003) "Inledning – Vad är mansforskning?". I: Johansson,T & Kuosmanen, J (red.) *Manlighetens många ansikten – fäder, feminister, frisörer och andra män*,7-15. Lund: Liber.
- Karlsson, J (2003) "Sexuella eller sexistiska trakasserier? Genusnormernas betydelse vid trakasserier mellan män". I: Lander, I., Pettersson, T. & Tiby E (red.). *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*, s.47-70. Lund: Studentlitteratur.
- Kimmel, M. S (1994) "Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity", I: Brod, H (red.) & Kaufman, M., *Theorizing Masculinities*, s.119-141. Thousand Oaks, London & New Delhi: SAGE. E bok.
- Kyvsgaard, B. & Snare, A (2007) "Vold mod kvinder. En- eller flerdimensionel?" I: von Hofer, H., Nilsson, A (red.), *Brott i välfärden. Om utsatthet och kriminalpolitik. Festskrift till Henrik Tham* s.181-201. Stockholm: Stockholms universitet, Kriminologiska institutionen.
- Lander, I (2003) "Genus, normalitet och avvikelse. Med kroppen som utgångspunkt". I: Lander, I., Pettersson, T. och Tiby, E (red.), *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*, s.21-45. Lund: Studentlitteratur.
- Lander, I., Pettersson, T. & Tiby, E (2003) "Presentation av antologin och en feministisk kritik av kriminologin". I: Lander, I., Pettersson, T. och Tiby, E (red.), *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*, s.7-20. Lund: Studentlitteratur.
- Lenz Taguchi, H (2004) *In på bara benet. En introduktion till feministisk poststrukturalism* Stockholms universitets förlag: Stockholm.

Listerborn, C (2002) *Trygg stad. Diskurser om kvinnors rädsla i forskning, policyutveckling och lokal praktik*. Diss., Göteborg: Chalmers tekniska högskola.

Lykke, N (2005) "Nya perspektiv på intersektionalitet . Problem och möjligheter", *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 2-3(05), s.7-17

Maher, D (2008) "Cyberbullying", *Youth Studies Australia* 27(4), s.50-57

Merriam, S. B (1994) *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Messerschmidt, J. W (2000) *Nine lives. Adolescent masculinities, the body, and violence*. Boulder: Westview Press.

Messerschmidt, J. W (2004) *Flesh and blood. Adolescent Gender Diversity and Violence*. Boston: Rowman & Littlefield Publisher.

Meyer, R & Cukier, M (2006) "Assessing the Attack Threat due to IRC Channels". I: *International Conference on Dependable Systems and Networks*, s. 467 – 472. Philadelphia: Pennsylvania.

Moller, M (2007) "Exploiting Patterns: A Critique of Hegemonic Masculinity", *Journal of Gender Studies*, 16(3), s. 263-276

Naffine, N (1996) *Feminism & Criminology*. Temple University Press: Philadelphia.

NTU (2012) *Nationella Trygghetsundersökningen*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Rapport 2013:1.

Pettersson, T (2003) "Våld som iscensättning av femininitet? I: Lander, I., Pettersson, T. och Tiby, E (red.), *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*, s.139-152. Lund: Studentlitteratur.

PTU (2012) *Politikernas trygghetsundersökning. Förtroendevaldas utsatthet och oro för hot, våld och trakasserier*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Rapport 2012:14.

Regeringens skrivelse (2007/08:39) *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer*. Regeringens skrivelse till Riksdagen.

Shannon, D (2007) *Vuxnas sexuella kontakter med barn via Internet. Omfattning, karaktär och åtgärder*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Rapport 2007:11.

Shannon, D (2012) "Vuxnas sexuella kontakter med barn via Internet" I: Heber, A, Tiby, E & Wikman, S (red.), *Viktimologisk forskning: brottsoffer i teori och metod*, s.55-72. Lund: Studentlitteratur.

Shreier, M (2012) *Qualitative content analysis in practice*. SAGE: London.

Sohlberg, P & Sohlberg, B-M (2009) *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod*. 2a uppl. Malmö: Liber.

Sveland, M (2013) *Hatet: en bok om antifeminism*. Stockholm: Leopard förlag.

Tham, H & Flyghed, J (2005) Remiss på betänkandet *Slag i luften. En utredning om myndigheter, mansvåld och makt* (SOU 2004:121) från Kriminologiska institutionen: Stockholms universitet.

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning* Stockholm: Elanders Gotab.

Walklate, S (2007) *Imagining the victim of crime*. Berkshire: Open University Press.

Wendt Höjer, M (2002) *Rädslans politik. Våld och sexualitet i den svenska demokratin*. Malmö: Liber.

Yin, R-K (2009) *Case study research. Designs and methods*. London: SAGE.

Yuval-Davis, N (2005) "Gender mainstreaming och intersektionalitet", *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 2-3(5), s.19-29

Övriga källor

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/nathat-mot-kvinnor-vacker-stort-engagemang> hämtad 19/6

Uppdrag Granskning (2013) "Män som näthatar kvinnor"

<http://www.svtplay.se/video/995361/del-4-av-18> hämtad 6/5 2013

Uppdrag Granskning (2013), trailer till "Män som näthatar kvinnor"

http://www.youtube.com/watch?v=k_pLmq8d7Mk hämtad 6/5 2013

Uppdrag Granskning (2013) "Så här arbetar Uppdrag Granskning"

http://www.svt.se/ug/omug/#20110811095304/sa_har_arbetar_uppdrag_granskning?&_suid=13686097346030027513801948039484 hämtad 14/5 2013

9. BILAGOR

Bilaga 1. Antal kommentarer/kvinna som ingår i materialet i uppsatsen.

Kvinna 1	II
Kvinna 2	I
Kvinna 3	II
Kvinna 4	II
Kvinna 5	III
Kvinna 6	II
Kvinna 7	II
Kvinna 8	II
Kvinna 9	II
Kvinna 10	II
Kvinna 11	I
Kvinna 12	I
Kvinna 13	IIII III